

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 17 (1160) 1972 BALANDŽIO - APRIL 27

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA

Tel. 368-6813

Fondai ir trupiniai

Salia humanistų, turime ir praktiškų žmonių, kurie jau senokai pastebėjo, kad mūsų kultūrinis gyvenimas reikalingas pastovios finansinės atramos. Jei valstybėje tokią atramą duoda vyriausybė, tai išeivijai, neturinčiai tokių sąlygų, reikia pačiai rasti išteklį. Tiesa, JAV-bių vyriausybėje svarstomas projektas padėti tautinių grupių kultūroms, o Kanados vyriausybė jau pradėjo duoti pašalpas, tačiau tuo pasikliauti negalima. Tai pripuolamo pobūdžio pašalpos, kurių gavimas toli gražu nėra tikras. Be to, jos surištos su tam tikrom sąlygom. Juk negalima tikėtis, kad kuri nors vyriausybė ims ir duos tiesiogiai lėšas tautinei kurios nors grupės kultūrai išlaikyti. Kaip rodo taisyklės, Kanados vyriausybės lėšos skiriamos tais atvejais, kai tautinės grupės kultūrinis projektas randamas naudingas bendram krašto gyvenimui ir nėra siaurai tautinis. Tokiuose rėmuose nevisuomet galima sutilpti. Laikantis vien tokio masto, gali labai nukentėti kultūrinis mūsų gyvenimas. Dėlto pagrindinė mūsų gyvenimo linkmė ir toliau turi būti grindžiama savarankiškumu. Jei ateis pagalbinis priedas iš vyriausybės, gerai, bet jis nebus lemiamos reikšmės. Esminis dalykas — mūsų pačių sudaryta medžiaginė atrama. Kaip ligi šiol pajėgėm išlaikyti šeštadienines mokyklas, parapijas, institucijas, taip pajėgsime ir toliau, jeigu vyriausybės parama pasiliktų tikrai pažadu.

Viena ryškiausių mūsų išeivijos savarankiškumo pastangų yra jos fondai, išteigti įvairiem reikalams. Bet žymiausias jų yra Lietuvių Fondas. Jo kapitalas JAV-se palengva artėja prie milijono dolerių, Kanadoje — prie šimto tūkstančių. Lietuvių Fondo svaris kasmet didėja, nes pamažėl kaupiasi ir kultūriniam reikalui skiriamos sumos, sudarytos iš nuosimčių. Kanadiškis Lietuvių Fondas dar negali operuoti didėlėmis sumomis, bet amerikiečių Lietuvių Fondas jau skirsto dešimtimis tūkstančių. Tai jau žymi savarankiškumo apraška, kuri ateityje bus dar labiau įjaunama. Tuo galime didžiuotis ir džiaugtis. Yra betgi vienas aspektas, kelias rūpestį. Tai didelių sumų trupinimas ir kreipimas perdidelio dėmesio smulkiam projektam. Ypač tai pasakytina apie kanadiškį Lietuvių Fondą, kuris norėdamas visus patenkinti, nepatenkina visuomenės, laukiančios stambesnių darbų. Amerikinis Lietuvių Fondas, kuris irgi pasižymi trupinimu, visdėlio pajėgė rasti ir stambesnių projektų. Prie jų skirtingi vertingų veiklų užsakymai, kaip Lietuvos istorija, Lietuvos filosofijos istorija, lietuvių literatūros istorija, rašytojų premija, finansavimas kairiųjų veiklų anglų kalba ir pan. Tai išliekamos vertės dalykai, kurie šimtmečiais liudys išeivijos lietuvių savarankiškumo pastangas. Ir juo mažiau bus nereikšmingo lėšų trupinimo, juo geriau. Sutelktos sumos stambiam projektam paliks ir stambius pėdsakus.

Džiaugiantis stambiais Lietuvių Fondo užmojais, kyla noras laukti dar didesnių. Juk sakoma, apetitas ateina bevalgant. Gerai, kad amerikinis L. Fondas finansuoja minėtus išliekamus darbus, gerai, kad remia savąjį švietimą, bet būtų dar geriau, jeigu užmojai siektų toliau. Bene labiausiai reikalinga platesnė iniciatyva kultūrinės reprezentacijos srityje. Pvz. jau turime lietuvių poezijos rinkinių lietuvių kalba, bet jų nėra svetimom kalbom, išskyrus vieną kitą išimti. O taip norėtųsi, kad ir lietuvių poezija įžengtų ir tarptautinę plotmę. Rašoma lietuvių literatūros istorija lietuvių kalba, bet jos labai reikėtų ir anglų bei kitom kalbom. S. Zbarsko leidykla "Manyland Books" atlieka labai gražią kultūrinę misiją, išleisdama lietuvių autorių veikalus anglų kalba, bet norint stambesnių rezultatų, reikia stambesnių lėšų bei pastangų. Didžiųjų mūsų savo dailininkais, bet kitataučiai mažai ką turime parodyti leidiniuose. Kaip būtų gera sudaryti reprezentacinį lietuvių dailės veiklą su gerom iliustracijom anglų ir kitom kalbom. Tokių monumentalų veiklų sudarymas ir išleidimas labai pakeltų kultūrinį lietuvių tautos prestižą ir paliktų atramą ateinančiom mūsų kartom. Taipgi prie didžiųjų projektų priklausytų studentų namų įsteigimas pvz. Čikagoje prie kurio nors universiteto, kaip tai pvz. yra padarę ukrainiečiai ir estai Toronte. Tai būtų gyvas liutianistikos institutas, sudaręs sąlygas bendrabūčiui ir studijom. Siandieną, kai šimtai tūkstančių dolerių išleidžiama šventėm, kongresam, neturėtų stokoti lėšų išliekamiems dalykam. Pr. G.

KANADOS ĮVYKIAI

STREIKAM NĖRĄ GALO

Kvebeko parlamentas patvirtino R. Bourassos pasiūlytą įstatymą streikuojantiems viešųjų įstaigų tarnautojams grįžti į darbą. Nepaklausiusiems numatomos piniginės baudos. Chaosą provincijoje sukėlė 210.000 tarnautojų streikas, ypač skaudžiai palietęs ligonines ir mokyklas. Kalėjimo bausmės susilaukė daugiau kaip 20 ligoninių unijų vadų už atsisakymą parūpinti pakankamą priežiūrą sunkiai sergantiems ir psichiatriniam ligoniniams. Neklausti teismo įsakymo juos skatino Kvebeko Profsąjungų Federacijos vadmas M. Pepin. Hull mieste prie Otavos 250 egzaminus norinčių laikyti studentų kolegijon neįleido streikuojantijs mokytojai, pagalbon pasitelkę lazdas. Studentai bijo, kad dėl mokytojų streiko gali būti prarasti mokslo metai ir kad dėl pavėlavimo jiems nebus įmanoma gauti vasaros darbų. Toronte streikuojančių šiuokšlių surinkėjų unijos vadmas R. Doyle streiklūzais driso pavadinti Glenview pradinės mokyklos mokinius, kurie savo kaimynų šiuokšles pristatinėjo į miesto parkus ir už gautus pinigūs Toronto zoologijos sodui norėjo nupirkti sibirinį tigra. Paskutinėmis žiniomis, streikavę kvebekiečiai jau grįžo į darbovietes, bet vėl grasina nauju dvidešimt keturių

Baltiečiai gali paveikti vyriausybę

Kanados užsienio reikalų ministeris Mitchell Sharp atsako į "Tėviškės žiburių" klausimus

Ryšium su politiniais įvykiais, lietuviams Kanadoje, Sovietų Sąjungoje, Baltijos kraštuose, išeivijoje su rūpesčiu širdyje žvelgia į politikų posūkius ir stebi jų pasekmes. "T2" redakcija pateikė tos rūšies klausimų eilę Kanados užsienio reikalų ministeriui M. Sharp ir gavo raštu atsakymus, kurie čia ir spausdinami.

— Pone ministeri, būkite malonus paaiškinti, ko siekia Kanados vyriausybė dabartine savo draugyste su Sovietų Sąjunga?

— Vyriausybė mano, kad išplėsti santykius su Sovietų Sąjunga ir kitomis komunistinėmis Rytų Europos valstybėmis įvairiose srityse, kaip pvz. prekyba, kultūra, universitetai ir mokslas, tarnauja mūsų interesams kaip priemonė sušvelninti bendrai įtampai tarp Rytų ir Vakarų. Šioje linkmėje mes nesame vieni. Prezidentas Niksonas ruošiasi artimoje ateityje lankytis Maskvoje. Daugelis kitų S. Atlanto Sąjungos narių bei Kanados sąjungininkų taip pat siekia platesnių ryšių su Sovietų Sąjunga ir kitomis Rytų Europos šalimis. Bet glaudesni santykiai tarp valstybių nebūtinai reiškia pritarimą visai jų politikai. Tarp Kanados ir Sovietų Sąjungos tebėra esminiai skirtumai, pagrįsti svarbiais istoriniais, geografiniais, ideologiniais, ekonominiais, socialiniais ir kariniais faktoriais.

— Ar nemanote, kad toks viešas sovietinių pareigūnų priėmimas mūsų kraštui padarė žalą ir dėlto ateityje reikėtų jo vengti?

— Sovietų pareigūnų vizitai įgalina Kanados vadus kalbėti su sovietinės vyriausybės viršininkais įvairiais klausimais, išskaitant elgesį su mažumomis Sovietų Sąjungoje, šeimų sąjungimą, būklę Viduriniuose Rytuose ir atotampos galimybes Europoje. Tokie jautrūs klausimai gali būti paliešti tikrai tarpusavio pasitikėjimo atmosferoje. O vizitai bei pasikeitimai kaip tik tiki priėmimo prisiūda. Be to, pasikeitimai vizitais įgalina mus parodyti savo kraštą, politinį, socialinį, ekonominį gyvenimą ir jo institucijas. Tokių vizitų įtakos svečiams nereikėtų nuvertinti. Turėdamas tokius motyvus, tikimės, kad ir Jūs sutiksite, jog tokie vizitai yra labai naudingi Kanadai ir pasaulio taikai.

— Ar Kanados vyriausybė yra linkusi remti dabartines sovietų pozicijas būsimoje Europos saugumo konferencijoje ir palikti Europą Sovietų Sąjungos įtakai?

— Tikriausiai Kanada neturi nė mažiausios intencijos "palikti Europą Sovietų Sąjungos įtakai", net jei tai būtų Kanados galimybių srityje. Kanados vyriausybės nusistatymas Lietuvos, Latvijos ir Estijos atžvilgiu nekarta jau buvo pareikštas ir yra gerai žinomas. Kanada žiūri į pasiūlytą Europos saugumo ir bendrabdarbiavimo konferenciją kaip į priemonę

testi bei stiprinti būtiną dialogą tarp Rytų ir Vakarų, kaip ir galimybę aptarti bei palengvinti kairiasis svarbias problemas Rytų-Vakarų santykių srityje. Jei tokia konferencija įvyks, tikriausiai neišspręs visų didžiųjų skirtumų, tačiau gali prisidėti prie taikos pratęsimo Europoje.

Pavasaris atslenka į Lietuvos sostinę Vilnių, atbunda gamta, išsilaisvina Neris iš žiemos priespaudos, bet neateina laisvė lietuviams...

— Ar Kanados vyriausybė yra linkusi užtauti suimtuosius lietuvių katalikų kunigus Lietuvoje, remiantis žmoniškumo motyvais ar bent atkreipti Jungtinių Tautų dėmesį į faktą, prailenkiantį su žmogaus teisėmis?

— Pranešimai apie įvairių religinių bendruomenių persekiojimą Kanados vyriausybės visuomet buvo apgalvintais reikšmės. Labai galimas dalykas, kad kreipimasis į sovietinę valdžią arba Jungtines Tautas šiuo klausimu, kurį sovietų vyriausybė laiko išimtinai savo kompetencijos klausimu, — turėtų greičiausiai neigiamą pasekmę tiem, kuriom norime pagelbėti. Kanados vyriausybė yra nusistatčiusi tiek pagerinti santykius tarp Sovietų Sąjungos ir Kanados, kad galėtų atvirai kalbėti su sovietine valdžia tokiems klausimais, nesukeldama negatyvių ar net žalingų pasekmių. Yra ženklų, rodančių, kad pastaruoju metu padarėm pažangą ta linkme. Vyriausybė yra pasirošiusi panaudoti visas progas, kurios tik gali pasitaikyti, pagalbą teikiančiai akcijai.

— Yra žinoma, kad valstybinis Kanados radijas turi tarptautinį skyrį. Kodėl jo programoms nėra transliuojamos lietuvių, latvių ir estų kalbomis?

— Kanados radijo tarptautinės tarnybos (Canadian Broadcasting Corporation's international service) uždavinys yra teikti informaciją apie Kanadą jai rūpimoms pasaulio sritims, kaip Rytų ir Vakarų Europa, Afrika, Karibų salos, Pietų Amerika ir Australija. Programos transliuojamos įvairiomis kalbomis, būtent, anglų, prancūzų, čekų, vokiečių, vengrų, lenkų, portugalų, rusų, slovakių, ispanų ir ukrainiečių. Iš to sąrašo matyti, kad CBC stengiasi plačiai informuoti Rytų Europą turimų išteklį ir programų ribose.

— Red. prierašas. Kaip pėnai, taip ir siemet Kanados užsienio reikalų ministeris M. Sharp teirėsi atsakyti į mums rūpimus klausimus bei išryškinti vyriausybės užsienio politiką. Jam reikškimė nuosirdžia padėką ir kartu atkreipiame mūsų veiksmų dėmesį ypač į tas pareiškimų vietas, kur jis mini baltiečių įtaką Kanados politikai.

— Vašingtonas. Žinimasis iš JAV sostinės, senato užsienio reikalų komisija svarstė lėšų skyrimą klausimui radijo transliacijoms svetimos kalbos. Devyni senatoriai balsavo prieš, tik vienas už. Prieš balsavusiųjų tarpe buvo ir sen. Percy. Šios komisijos sprendimą svarstys senatas. Nuo jo priklausys lėšų paskyrimas ar nutraukimas minėtom radijo programom. Kadangi tai gali paliešti ir lietuvių, raginama kreiptis į savo valstijų senatorius.

— Ar Kanados vyriausybės užsienio politika, nepripažįstanti prievartinio Lietuvos įjungimo Sovietų Sąjungon ir kartu palaikanti diplomatinis santykius su Sovietų Sąjungos vyriausybė, sau neprieštarauja?

— Kanados vyriausybė, pilnai pripažindama (fully appre-

neprapažino Estijos, Latvijos ir Lietuvos inkorporavimo Sovietų Sąjungon teisėtumo. Bet šis klausimas iš tikrųjų yra faktorius Kanados-Sovietų Sąjungos santykiuose.

— Nemažai baltiečių kilmės kanadiečių lankosi savo kilmės kraštuose. Ar šie vizitai galėtų būti interpretuojami kaip Ka-

Pasaulio įvykiai

SUNKIAUSIOS KOVOS PIETŲ VIETNAME VIS DAR VYKSTA DEL provincinės sostinės An Loc, kurią komunistai yra numatę paskelbti "išlaisvinto" P. Vietnamo laikinąja sostine. Šioje vietovėje, kuri yra 58 mylios į šiaurę nuo Saigono, skaudžiu nuostoliu susilaukė S. Vietnamo tankai. Montrealietis korespondentas G. Herbert, fotografuodamas sunaikinto tanko vidų, pastebėjo grandines ant žuvusios įgulos kojų. Vėliau paaiškėjo, kad visų tankų įgulos nariai buvo prirakinti metalinėmis grandinėmis, išskyrus tankų vadus. Šis siaubingas atradimas liudija, kad Hanojus jau nepasitiki savo tankistais ir bijo jų pabėgimo iš kovos lauko. Prirakinimas jiems reikšė garantuotą mirtį net ir tokiu atveju, kai raketų pažeistame ir degančiame tanke dalis įgulos narių tebėra gyvi ar tik sužeisti.

JAV miestuose demonstrantai pasmerkė prez. R. Niksoną už atnaujintą S. Vietnamo bombardavimą, bet ne vienas jų nepasmerkė Hanojaus dėl tokio nežmoniško savo karių traktavimo. S. Vietnamo delegacijos vadams Paryžiaus taikos derybose X. Thuy pakartotinai reikalauja, kad amerikiečių atstovai grįžtų prie derybų stalo. Pradžioje jis norėjo, kad prieš taikos derybų atnaujinimą būtų sustabdytas S. Vietnamo bombardavimas, bet dabar šio reikalavimo jau yra atsisakęs. Vašingtone į komunistų X. Thuy taikos šauksmą žiūrima skeptiškai, nes S. Vietnamas greičiausiai nori ne taikos, o tik laiko, kad vėl galėtų atstatyti nutrauktą tiekimą savo kariuomenės daliniams ir paruošti juos naujai ofensyvai. Amerikiečių didieji B-52 bombonešiai tęsia S. Vietnamo bombardavimą, vengdami sostinės Hanojaus ir Haifongo uosto. Tonkino įlankoje S. Vietnamo pakrantių apsaugos baterijoms ir sovietinės gamybos MIG naikintuvams pavyko pažeisti porą amerikiečių naikintojų. Kelis kartus amerikiečių laivus bandė pulti komunistų torpedlaiviai, bet padaryti nuostoliai tebėra labai nežymūs — vienas žuvęs jūrininkas ir keliolika sužeisti. Senato užsienio reikalų komitetas, vadovaujamas komunistams daug paslaugų padariusio J. W. Fulbrighto, priėmė rezoliuciją nuo š.m. gruodžio 31 d. sustabdyti JAV karų pastangų finansavimą buvusioje Indokinijoje.

PEKINGAS IR MASKVA

Siandien niekas neabejoja, kad S. Vietnamo invazijai į P. Vietnamą pritarė ir ją remė Sovietų Sąjunga. Be jos sutikimo komunistai nebūtų galėję naudoti sovietinių tankų ir patrankų. Kremliaus vadaai norėjo bendrų Maskvos ir Pekingo pareiškimų pasmerkti JAV "agresiją" ir S. Vietnamo bombardavimą, bet nesusilaukė kiniečių pritarimo. Maskvos radijas Kinijai skirtoje laidoje nusiunkindė, kad Pekingas atsisakė tokio kolektyvinio amerikiečių pasmerkimo ir yra pasirošęs pakauti Azijos tautų interesus. Susidaro įspūdis, jog dėl komunistų ofensyvos santykiai dabar yra įtempti ne tik tarp Pekingo ir Maskvos, bet ir tarp Pekingo bei Hanojaus. Britų žurnalistas F. Greene amerikiečių televizijai juoston užrašytame pasakalėjime Kinijos premjeras Ču En-lai pasitenkina tik sausu ir jau daug kartų girdėtu įspėjimu, kad Pekingas remia Hanojų jo kovoję prieš amerikiečių "agresiją".

GRĮŽTA ŽEMEN

"Apollo XVI" astronautų kelionė į mėnulį susidūrė su nemažomis kliūtimis. Pirmiausia buvo pastebėtas mažojo erdvėlaivio "Orion" izoliacinių dažu lupimasis, vėliau — pagrindinio "Casper" erdvėlaivio navigacinio kompasos sutrikimas. Astronautų J. Young ir Ch. Duke nusileidimą mažuoju "Orion" erdvėlaiviu net šešias valandas mėnulio orbitoje uždelė "Casper" erdvėlaivyje pasilikuojančio astronauto T. Mattingly aptiktas elektros sistemos sutrikimas, galėjęs sutrukdyti pagrindinio variklio įjungimą. Visos sistemos tokiuose erdvėlaiviuose yra dvigubos, bet atsargumui sumetimais skrydis mėnuliu nutraukiamas, jeigu sugenda kuri sistema ar jos dalis. Šį kartą specialistai žemėje apskaičiavo, kad dėl minėtų sutrikimų astronautams pavojaus nebus. Penktasis amerikiečių nusileidimas Decarės augštumoje buvo sėkmingas. Astronautai J. Young ir Ch. Duke turėjo tris pasivaikščiėjimus ir pasivaikščiėjimus elektriniu automobiliuku. Pirmą kartą mėnu-

lyje buvo įrengta iš žemės atvežta observatorija, kurios teleskopas seks ultravioletinius spindulius erdvėse. Kitas eksperimentas turėjo nustatyti ir perduoti žemėn iš mėnulio centro trykštančią šilumą, bet šį eksperimentą sutrukdė astronauto J. Young kojos nutrauktas kabelis. Geologai nekantraudami laukia dviejų žibantių baltų akmenų, kurių dėka galbūt pavyks nustatyti mėnulio amžių. Televizijos perduoti mėnulio vaizdai šį kartą buvo nepaprastai ryškūs, atskleidė daug kituose nusileidimuose nematytų detalių. Astronautų viešnagė mėnulyje buvo sutrumpinta keliom valandom, matyt, dėl turėtų sutrikimų "Casper" erdvėlaivyje ir uždelto "Orion" mažojo erdvėlaivio nusileidimo mėnulin, sumažinusio vandens ir deguonies atsargas. Abu erdvėlaiviai susijungė sekmdienio vakarą, astronautai Ramiajame vandenyne nusileis šį ketvirtadienį, balandžio 27.

OPOZICIJA PRALAIMĖJO

Britanijos parlamente opozicijai nepavyko praversti dviejų rezoliucijų įsijungimo Bendrojon Rinkon klausimu. Referendumo reikalavusi rezoliucija buvo atmeta 284:235 balsų santykiu, naujų rinkimų — 301:272. Premjero E. Heath 16 konservatorių pasisakė už referendumą, bet ji išgelbėjo suskilusi darbiųjų partija, kurios 15 atstovus susilaikė nuo balsavimo, nors darbičiai oficialiai yra pasisakę prieš Britanijos įsijungimą Bendrojon Rinkon. Premjeras E. Heath Europos Bendrosios Rinkos problemas aptarė su Londone viešėjusiu V. Vokietijos kancleriu W. Brandtu. Tai buvo neoficialus pasirošimas spalio 19-20 d.d. įvyksiančiai Bendrosios Rinkos kraštų konferencijai, kurioje, be šešių ligišolinių narių, pirmą kartą dalyvaus ir keturi šios organizacijos kandidatai.

NORMALUS GYVENIMAS

Pakistano prez. Z. A. Bhutto atšaukė trejus metus trukusį karą stovį ir buvo prisakintas prezidentu pagal parlamento patvirtintą laikinę konstituciją. Trijų šimtų tūkstančių miniai tartame žodyje prez. Z. A. Bhutto žadėjo laikyti konstitucijos, bendrabdarbiavimo su visomis partijomis, siekti derybų su Indijos premjere I. Gandhi ir paleisti indiečius karų belaisvius. Paskutiniais duomenimis, Pakistanas nelaisvėje yra 600 indiečių, Indijos nelaisvėje — 73.211 pakistaniečių.

VADŲ KELIONES

S. Vietnamo bombardavimas, atrodo, nesutrukdys prez. R. Niksono kelionės į Sovietų Sąjungą gegužės 22 d. Jos detalės Maskvoje jau aptaria prez. R. Niksono nusistatęs brigados gen. B. Scowroft. Prez. R. Niksonas, perskridęs Atlantą, dieną ar porą dienų planuoja išsėsti Austrijos Salzburgo mieste ir tik po to vykti Maskvon. Iš Sovietų Sąjungos prez. R. Niksonas užsuktų į Irano sostinę Teheraną gegužės 31 — birželio 1 d. d. viešės Lenkijoje. Oficialų kvietimą jam įteikė Lenkijos ambasadorius Vašingtone W. Trampczynacki. Egipto prez. A. Sadatas taip pat planuoja kelionę į Maskvą dar prieš. R. Niksono vizitą prašyti Kremliaus vadus daugiau ginklų kovai su Izraeliu. Didžiausia staigmena tenka laikyti Izraelio premjerės G. Meir kelionę ta patį gegužės mėnesį į Bukaręstą. Tai bus pirmas Izraelio vado atsilankymas komunistiniame krašte visoje Izraelio valstybės istorijoje. Šį vizitą, matyt, suorganizavo su Maskva daugeliu klausimų nesutarianti Rumunijos kompartija.

Kanados užsienio reikalų ministeris Mitchell Sharp

Tėviškės Žiburiai — lietuvių savaitraštis

Laidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
 Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
 Metinė prenumerata \$7, pusmetinė — \$4. Rėmėjo prenumerata \$10
 Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostata. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
 Subscription rates: \$7 per year, \$4 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ont., Canada
 Tel. 368-6813

RELIGINIAME GYVENIME

* **Tylinėją Bendriją** priminė popiežius Paulius VI Velykų proga. Jis pabrėžė, kad yra daug kraštų, kur tikintieji varžomi išpažinti savo tikėjimą. Jis esą jų neužmiršta ir visuomet jungiasi su jais maldoje ir prisikėlusio Kristaus viltį.

* **Vatikanas** šiuo metu veda derybas su Vengrija; siekia gauti teisę laisvai skirti naujus vyskopus, vyskupams ir kunigams — laisvai mokyti žmones, o žmonės — laisvai išpažinti savo tikėjimą.

* **Knygos** Metų proga visai brangiausi ir seniausios Sv. Rašto rankraščiai išstatyti Vatikano bibliotekos salėje. Ta paroda truks ištisus metus.

* **34 katalikai** teologai pasirašė pareiškimą, kuriame sakoma, kad Katalikų Bendrija yra ne tik atsilikusi nuo dabartinių laikų, bet ir nuo savo tiesioginės misijos. Nežiūrint visų įsteigtųjų konferencijų bei tarybų, popiežius ir vyskupai praktiškai ir toliau esą vieninteliai Bendrijos valdytojai, visas teises, įstatymų ir valdžios galias laiką savo rankose. Šie teologai skatina tikinčiuosius imtis priemonių, kad Katalikų Bendrija būtų išjudinta iš dabartinės stagnacijos, taptų atviresnė, žmogiškesnė, iškikimesnė ir krikščioniškesnė. Šio pareiškimo sumanytojai buvo Turebingeno universiteto profesoriai: Hans Kueng, Alfons Auer, Norbert Greinacher, Herbert Haag, Walter Kasper, Johannes Neumann ir Hermann-Josef Vogt. Prie jų prisidėjo kiti Vokietijos, Šveicarijos, Austrijos, Olandijos, Ispanijos, JAV ir Kanados teologai. Žinomesnieji jų yra: Johannes Baptist Metz, Otto Karrer, Edward Schillebeekx, Piet Schoonenberg, John L. McKenzie ir Charles Curran. Kanadiečiai buvo trys: Jean Paul Audet, Leslie Dewart ir Gregory Baum.

* **Katalikiškojo švietimo** kongregacijos viršininkas kard. Gabriel Garrone sukritikavo 34 teologų pareiškimą Vatikano dienraštyje "L'Osservatore Romano". Anot jų, tokiu pareiškimu kurstomi žmonės prieš Bendrijos hierarchiją, daugelis daromų kaltinimų yra paremti vien prielaidomis, o patys pasirašiusieji tuo parodo, kad jie nesą rimti teologai. Madride "Opus Dei" sąjūdžio dienraštis "Nuevo Diario" pasisakė, kad šis 34 teologų pareiškimas esąs lygiai toks aštrus, kaip ir tos tezės, kurias Luteris kadaise prikėlė prie Wittenbergo šventovės durų. Laikraštis pabrėžė, kad šie teologai, kreipdamiesi į viešąją opiniją, nori įgyvendinti savąją valią, kuri įtaigotų popiežių ir vyskopus. Jie esą pamiršta, kad Bendrija nėra demokratine, o hierarchine, gaudanti visą savo galią ne iš žmonių, o iš Dievo.

* **Koplyčios išniekinimas** Lenkijoje buvo pasmerktas kard. Wyszyński pamoksle, pasakytame Varšuvos katedroje. Kovo 22 d. apie 150 milijonų katalikų i netoliese nuo Varšuvos esanti kaimelį Zbrozsa Duza, kirvičiais sukapojo prie kunigų gyvenamojo namo pristatytą medinę koplytėlę ir, pasiėmę tabernakulį su Švenčiausiuoju, išvažiavo. Sekančią dieną tabernakulis buvo atnaujas už 7 mylių esančios bažnyčios sandėlyje. Vietinis kunigas Czesław Sadłowski pareiškė, kad jau nuo 1969 m. buvo

šiuo metu kun. A. Šeškevičius nebėra kalėjime. Atlikęs vienerių metų bausmę, ilgai negalėjo gauti jokio pasakymo. Kurį laiką gyveno pas savo motiną, pas savo draugus kunigus. Šis pranešimas buvo rašytas kun. A. Šeškevičiui tebesant kalėjime, bet gautas "T2" redakcijai tik šiomis dienomis. Red.

1970 m. birželio mėn. gale Dubingių parapijos klebonas kun. A. Šeškevičius per pamokslą paskelbė, kad tėvai ruošti savo vaikius pirmajai išpažinčiai ir Komunijai, o patikrinti atvestų prieš pamaldas apie 17—18 val. Taip buvo ir daroma.

Mokyklos direktorė Koriene, susitikus apylinkės pirmininką Leišį, pasakė: "Nežiūrė, kad klebonas bažnyčioje atidare mokyklą!" Kitą kartą ji išsitarė: "Ne aš būsiu, jei klebono nepasodinsiu!"

Vieną vakarą apylinkės pirm. Leišys sutiko kolūkių Macionienę su savo sūneliu Vytuku. Pirmininkas paklausė, kur jie buvę? Motina pasakė, kad pradėjo vaiką mokyti katekizmo, žada leisti prie pirmos Komunijos. Vaikas turėjo katekizmą, kurį pirmininkas paprašė parodyti. Pasižiūrėjęs pasakė, kad ir jis mažas būdamas mokėsis iš tokios knygtės.

Pareigūnai šventovėje

Greitai po to vieną vakarą (1970. VII. 3) apyl. pirmininkas Leišys su Molėtų rajono pirmininku ir kitu deputatu atėjo į bažnyčią. Rado kunigą apsilikusį kamžą su stula, klausinėję vaikus ir aiškinantį katekizmą. Jie nutraukė vaikų egzaminavimą ir iškviė kleboną į apylinkę. Rajono vykd. komiteto pirmininkas liepė apylinkės pirmininkui visus vaikus surašyti. Tuo metu, kai valdžios atstovai kalbėjo su kunigu, vaikai išsiganė išbėgiojo. Tai buvo grubus laužymas 143 str. (LTSR Baudž. Kod.). Klebonui buvo uždrausta mokyti ir tikrinti vaikų žinias.

Mokyklos direktorė pranešė keturiem vaikam: R. Jakubėnui, J. Giedriui, T. Višumirskaitėi ir J. Stašauskaitėi atvykti į mokyklą, nes darys ekskursiją. Vaikai buvo direktorės apgauti, nes jų laukė ne ekskursija, o atvykęs prokuroras. Jis klausinėjo vaikus apie kleboną, apie katekiz-

Savieji skundė, savieji teisė

Nauji duomenys apie kun. A. Šeškevičiaus bylą • Įskundė Dubingių mokyklos direktorė Koriene ir apylinkės pirm. Leišys • Kaltino prokuroras Vaitavičius, gynė adv. Pakarklis, teisė Jankauskas • Teismo eiga, kurioje išryškėjo teisėjo šališkumas

mo mokymą. Viską surašė ir liepė vaikams pasirašyti. Direktorė grąsino sumąžinti elgesį, jei nepasirašys; išleisdama pasirašiusius vaikus prigrasino nieko nesakyti tėvams.

Prokuroras Vaitavičius lankėsi dar kaikiurių vaikų namuose ir juos apklausinėjo. Dauguma vaikų su tėvais buvo kviečiami į Molėtus tardymui.

Kaimo vaikai ir tėvai nekiria, kur yra mokymas, kur klausinėjimas ir todėl savo atsakymuose susimaišydavo.

Baigę apklausinėjimus iškviė kun. A. Šeškevičių ir pranešė, kad sudaryta byla, nes organizuodamas ir mokydamas vaikus nusikalto prieš 143 str.

Tikintieji pasipiktino

Zmonės buvo labai pasipiktinęs direktorės, apylinkės pirmininko, tardytojo veiksmais, kurie apgaulės, terorizavimo keliu buvo verčiami liudyti prieš savo kleboną. Kasdien tikintieji rinkdavosi į vakarines pamaldas ir meldėsi už kleboną. Kaikurie vaikai atvykdavo iš toli. Parapijiečiai pergyveno didelį skausmą. Anksčiau Lietuvoje buvo sudegintos dvi bažnyčios, o dabar ruošiamas pasodinti į kalėjimą jų klebonas, kuris nuosirdžiai rūpinosi jų dvasiniais reikalais.

Klebonas gavo iškviėtimą atvykti į teismą rugsėjo 8 d. Paskutinį sekmadienį prieš teismą bažnyčioje buvo prisirinkę daug žmonių melsti Dievo palaimos. Klebonas pamokslu metu pasakė: "Trečiadienį bus teismas. Kaip kitados Kristus, taip ir aš pakartojau: einu į teismą, nes Tėvas, mane šaukia. Viskas atsitiks, kas Tėvo numatyta. Dėkoju jums, kad buvute geri, užjautėte, meldėtės. Jei čia žemėje ir netektų pasimatyti, tai amžinybėje visi susitiksimė..." Po to visus palaimino. Zmonės verkė.

Teismo salėje

Rugsėjo 8 d. prie Molėtų teismo pastato prisirinko daug žmo-

nių. Jų tarpe buvo ir vaikų. Jaudinosi vaikai, kuriems reikės teisme kalbėti. Jaudinosi ir suaugusieji, kad už jų vaikus klebonas turi kentėti. Kai žmonės suleido į salę, joje dauguma vietų buvo užimta komjaunuolių, saugumiečių ir kitų pareigūnų. Žmonių prisikimšo pilna salė ir koridoriai. Pirmasis liudijo apylinkės pirmininkas Leišys. Paskui buvo iškviėta J. Stašauskaitė. Mergaitė labai jaudinosi, verkė ir nieko nesakė. Paskui pasakė, kad juos direktorė pakviė į ekskursiją, o kai nuejo, tai reikalavo kažkoks dėdė, kad jie pasakytų apie kunigą ar mokė katekizmą. Nenorėjome pasirašyti, tai direktorė grąsino sumąžinti elgesį ir privertė pasirašyti.

Toliau apklausinėjo kitus vaikus ir tėvus. Tėvai sakė, kad vaikus jie patys mokė ir porą kartų atvedė juos patikrinti. Daugumas vaikų verkė arba tylėjo. Vaikai ir tėvai gynė kleboną, aiškino, kad patys mokė. Kaikuriuos vaikus labai ilgai klausinėjo, norėdami ką nors iškalsti prieš kleboną. Bet vaikai tylėjo arba pasakė, kad mokėsi namuose, o į bažnyčią atėjo, kad klebonas patikrintų. Visi bijojo, kad neišsprstų koks žodis, kuris apkalintų kleboną.

Vien prokurorai

Iš teismo eigos visiems matėsi, kad čia yra ne vienas prokuroras, bet trys, o teisejo — nė vieno. Teisėjas Jankauskas taip pat ėjo daugiau prokuroro pareigas. Vaikus klausinėjo taip, kad jie duotų pageidaujamus teismui parodymus, kurie derintų su parengtinio teismo parodymais. Teisėjas spaudė, kad vaikai pasakytų, kas juos pamokino kitaip kalbėti, nors iš teismo apklausinėjimo buvo aišku, kad direktorė privertė vaikus pirmą kartą pasirašyti neteisėsius liudijimus. Nepaisant visos prievartos teismo metu, liudininkai teisme nepatvirtino kaikiurių parengtiniame tardyme užprotokuluotų detalių.

Direktorės liudijimas

Buvo iškviėta Dubingių mokyklos direktorė Koriene pasiaiškinti apie vaikų apklausinėjimą. Kai iškėlė jai priekaištą dėl vaikų apgavimo, ji teisinosi, kad ekskursija negavo mašinos. Moteris iš salės sakė, kad direktorė meluoja. Buvo pagrasinta, jei netylės, bus išvesta iš salės. Direktorė pasakė, kad ji važiuodama motociklu sutiko kelevinę mašiną, važiuojančią į Dubingius, ir išsakaičavo daug vaikų, kuriuos matė mašinoje. Viena iš teismo dalyvių nusistebėjo: "Vot genialus protas! Tiek pamatyti pravažiuojančioje mašinoje!" Už šią pastabą buvo žiauriai sudrausta.

Po direktorės liudijimo teisėjas paklausė, ar kaltinamasis neturi liudininkų. Šis pareiškė, kad prokuroras neleidė įieškoti liudininkų. Viena moteris iš salės pareiškė norinti būti liudininke, bet teisėjas neleido, o per pertrauką ši moteris (Višumirskienė) saugumiečių buvo suimta. Taip pat, užlaužė rankas, išvedė iš salės tą, kuri nusistebėjo direktorės genialumu, o pirmą dieną teismo salėje kalbėjo rožančių. Višumirskienė įsodino į Dubingių mašiną ir išleido į namus, kad negrįžtų į teismo salę, o antroji buvo paleista tik 23 v., kai jau viskas buvo pasibaigę.

Kiekvienas palankus žodis, užuojauta kaltinamajam buvo grubiai traktuojama salėje sėdintį komjaunuolių ir persirengusių pareigūnų. Šiame teisme dalyvaus viena moteris pasakė: "Trečią kartą dalyvauju teisme, bet tokio žiauraus, koks buvo Molėtuose, dar nemačiau."

Prokuroro kalba

Po trumpos pertraukos kalbėjo prokuroras. Jis liėt dalykus, kurie neįeina į jo kompetenciją. Jis kalbėjo apie valdžios liniją religijos atžvilgiu, apie Jėzaus Kristaus mokslo naivumą ir nepriimtumą tarybinei santvarkai. "Neleidžiame, draudžiame vaikus mokyti religijos, nes ji mums kemsksminga". Prokuroras kalbėjo apie teismojo nusikaltimus ir pavojingumą tarybinei santvarkai. Jis priminė, kad kun. Šeškevičius už antitarybinę veiklą buvo nuteistas 25 metams. Po to buvo ištremtas už veltėdžiavimą ir pagaliau nuteistas už spekuliaciją. Kiti po bausmės pasitaiko, o kun. Šeškevičius trečią kartą prasikalto... Religija nieko gero neduoda, tai liaudies opiumas. Religija moko, jei tau sudavė per vieną skruostą, atsuk jam ir antrą... (Bus daugiau)

A + A**Jonui Stankui**

mirus, jo žmona, sūnų JONĄ ir gimines giliai užjaučiame —

Kanados Lietuvių Karo Veteranų Sąjungos

"Ramovė" Hamiltono skyrius

Brangiai motinai mirus Lietuvoje,

"Talkos" kasininką sūnų STASĮ JULIŲ DALIŲ nuoširdžiai užjaučiame jo didžiam skausme —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvo "Talka" valdyba, komitetai ir administracija

A + A**Jurek Szalowskiui**

mirus, žmonai ELZBIETA, dukrai IRENAI ir uošvei

O. KAVECKIENEI nuoširdžių užuojautą reiškia —

Vanda ir Petras Garneliai

A + A**Irenai Vaitkienei**

iš Woodstock, Ont., tragiškai mirus, jos vyrą VACLOVĄ VAITKŲ ir velionės gimines bei artimuosius Lietuvoje savo giliu liūdesiu kuo nuoširdžiausiai užjaučiame —

Genovaitė ir Leonas Vindašiai

Eleonora ir Pranas Cipariai

Arvydas ir Peggy Lee Vindašiai

A + A**Marijai Jaseliūnienei**

mirus, jos vyrui mielam STASIUI, jos sūnams bei

giminėms nuoširdžių užuojautą reiškia —

Antanas, Elena ir Algis Rukšėnai

LIETUVIAI LAUKIA KARO

ALBINAS GRAŽIONAS

(Tęsinsys iš praėjusio nr.)

Susirinkimo dalyvių pasirašytas jau anksčiau R. Skipičio minėtas ir minimas cituotame protokole Lietuvių Aktyvistų Fronto teigiamasis aktas buvo šio turinio:

Mes, žemiau pasirašę lietuviai, likimo atbloškii į Vokietijos sostinę Berlyną, š. m. lapkričio mėn. 17 dieną susirinkę pas p. K. Skirpą, jo bute Achenbachstr. 1 ir išklause jo pranešimą apie Nepriklausomos Lietuvos žlugimo priežastis ir galimumus bei kelius Lietuvos valstybei atstatyti, reikiame visišką pritarimą samanymui suteikti visas lietuvių tautos aktyviasias jėgas į Lietuvių Aktyvistų Frontą kovai už Tėvynės Lietuvos išlaisvinimą iš komunistinio sovietinio jungo.

Istiktinė, kad atstatytos Lietuvos tvarkymas Aktyvistų Fronto ideologijos pagrindais yra tikriausias kelias Lietuvių tautos idealams siekti, mes pirmieji stojame į Lietuvių Aktyvistų Frontą ir prisiimame visas jo narius uždedamas pareigas ir drausmę.

Tėvynės Lietuvos ir Lietuvių Tautos labui, kviečiame K. Skirpą, Pirmąjį Nepriklausomos Lietuvos Karuomenės Kūrėją-Savonorių ir Lietuvių Aktyvistų Fronto iniciatorių, imtis žygių vykdyti mūsų nusistatymą ir vadovauti Lietuvių Aktyvistų Frontui.

Kovok!

Tvirtais žingsniais, Drąsiai pirmyn — Už naują, laisvą Lietuvą. Berlynas, 1940 metų lapkričio 17 dieną.

Parašai

J. Viliušis, E. Galvanauškas, M. Kavolis, St. Puodžiū, P. Skurauškas, J. Pyragius, J. Našlūnas, J. Jukūnas, R. Skipitis, J. Dženkaitis, K. Brunius, B. Raila, A. Valiukėnas, Jn. Dženkaitis, J. Čiuberkis, Jz Pyragius, K. Kukutis, T. Dirmeikis, St. Yla, A. Maceina, Dr. P. Karvelis, A. Danta, pulk. Ambraziejus, kun. Barauskas, J. Katilius, Dr. M. Brakas, Dr. Pr. Ancevičius.

Sutinku: (pas.) K. Skirpa.

Plk. K. Skirpa buvo be diskusijų paskelbėtas Lietuvių Aktyvistų Fronto vadu todėl, kad visiems to susirinkimo dalyviams buvo aišku tai, ką dr. P. Karvelis buvo pasakęs R. Skipičiui prieš tą susirinkimą: Skirpa ne

tik turi daugiausia ryšių su vokiečių valdžios sluoksniais, bet ir geriausiai išgyvenęs į jų nuotakas, todėl daugiau nei kas kitas gali veikti ir ką nors pasiekti. Tačiau tenka pažymėti, jog tai nebuvo galutinis visam laikui Lietuvių Aktyvistų Fronto vado klausimo išsprendimas. Įstatų projekte LAF vado klausimu buvo toks paragrafas:

Str. 4. Pirmuoju Lietuvių Aktyvistų Fronto Vyriausiojo Vado skaitomas mūsų tautos sūnus, savo darbu ir asmeniniu pasiaukojimu lemiamai paveikęs Lietuvos prisikėlimą naujam nepriklausomam valstybiui gyvenimui. Apie tokio asmens pareiškimą sprendžia pirmasis Lietuvių Aktyvistų Fronto Didysis Kongresas. Jei toks asmuo neišryškėtų, tai Lietuvių Aktyvistų Fronto Vyriausiojo Vado renka Lietuvių Aktyvistų Fronto Didysis Kongresas balsų dauguma.

Lietuvių Aktyvistų Fronto vado institucija buvo be abejonės, atgarsis to laiko nuotaukų, bet didžiųjų dalimi nulėmė ta aplinkybė, kad tai buvo konspiratyvi organizacija su jai privioloma beveik karine drausme. Ir pats šio sambūrio iniciatorius, o po sambūrio susiformavimo ir vadas, į jam talkinti pasirinktus patikėtinius žiūrėjo kaip į štabo karininkų funkcijas atliekančius. Dėl šių priežasčių Lietuvių Aktyvistų Fronte reikėsi daugiau linkimo į karinės, o ne civilinės organizacijos formas.

Ryšiai su kraštu

Pradėjus Berlyne veikti Lietuvių Aktyvistų Frontui, jo vadovybė jau steigiamajame susirinkime ėmėsi plk. K. Skirpos minėto pirmaeilės svarbos uždavinio "užmegzti ryšius su savo idėjos draugais Lietuvoje ir eiti pas juos su savo propaganda."

Ryšiams su antisovietiniu pagrindiniu stiprinti ir plėsti netrukus buvo iš Vokietijos į Lietuvą išsiųsti ryšininkai. Kadangi Lietuvių Aktyvistų Frontas buvo slapta, pasiryžusi imtis ir ginkluoto sukilimo organizacija, vengė visų jo buvimą bei veiklą keliančių aiškėn dalykų — propagandos per radiją, savo literatūros ir kraštą siuntinėjimo su Lietuvos pagrindinio atstovais susirašinėjimo bei kitų panašių dalykų. Viskas turėjo būti perduodama beveik išskirtinai gyvu žodžiu. Patikimi vyrai turėjo ge-

MOHAWK FURNITURE LTD.**PILNAS NAMŲ APSTATYMAS**

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI

SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI

ĮVAIRIOS KILIMAI • ŠALDYTUVAI

VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.

SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINELĖS

Nemokamas į namus pristatymas.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442

Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. O X 9 - 4 4 4 4

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Inžinieriui Zenonui Bačeliui 80 metų

P. LELIS

Brazilijoje, Sao Paulo mieste, gyvenantis Z. Bačelis š.m. sausio mėnesį sulaukė 80 metų amžiaus. Lietuvos nepriklausomybės metu suaktyvininkas atliko žymų vaidmenį vykdamas žemės reformą. Jei kun. M. Krupavičius laikome Lietuvos Stolytinu, tai inž. Z. Bačelį galime vadinti Lietuvos vienkieniu pradininku. Ilgą laiką būdamas žemės tvarkymo departamento direktorium, jis vykdė žemės reformą. Jo žinioje ir vadovėję dirbo šimtai inžinierių, kurie dienomis ir naktimis skirstė dvarus ir kaimus į vienkiemus, kad laiku įvykdytų žemės ūkio min. M. Krupavičiaus planą. Jo žinioje dirbo ir kultūrtechnikai, kartu saugindami išskirstytus dvarus ir kaimus. Pastarųjų tarpe teko dirbti ir rašančiam šias eilutes.

Po įvykdytos žemės reformos Lietuvos vaizdas žymiai pasikeitė, ir mūsų valstybės ūkinis gyvenimas atsistojo ant tvirto pagrindo. Prie to prisidėjo Z. Bačelis dar ir tuo, kad buvo taipgi miestų žemių tvarkymo įstatymo autorius.

1912 m. suaktyvininkas, baigęs Panevėžio realinę mokyklą, studijavo ketverius metus Maskvos Matavimo Institute (Mežvoit Institut) kartu su kitais žymiais lietuviais — Dirmančiu, Kolupaila, Stanišauskiu, Gimbutu, Taujenu, Butrimu, Ratautu, Račkausku, Pacevičium, Kriščiūnu, Kačinskiu ir kitais. Jie, baigę institutą, vadinosi geodezijos inžinieriais, bet praktiškai dirbo įvairiose specialybėse — vandens ūkyje, kartografijoje, trianguliacijoje ir t. t. Z. Bačelis pasirinko žemėtvarką ir joje dirbo visą nepriklausomybės laikotarpį. Direktoriaudamas žemės ūkio ministerijoje, redagavo mėnesinį žurnalą „Žemėtvarką ir Melioraciją“. Po karo emigravo į Braziliją ir dirbo miesto tvarkymo bei statybos darbų įvykdytoju. 1969 m. pasitraukęs į pensiją, applanė S. Amerika.

Z. Bačelis reiškėsi ir lietuvių veikloje, ypač steigiant Brazilijai.

jos Lietuvių Bendruomenę. Daugelis jį laiko jos tėvu, „nors kiti šnibžda, kad esu jos marionetis“ (iš laiško). Be to, suaktyvininkas yra „Technikos Žodžio“ atstovas Brazilijoje. Savo laiske 1972. III. 26 jis rašė: „Linkėjimai sulaukti laisvės rytojaus ypatingai jaudina mane, nes tai mano svajonė, bet nematant brėkstančio laisvės aušros spindulėlio, vilčių nebeturiu, nebent įvyktų stebuklingas „svieto persitvarkymas“. Sūnus — inžinierius jau vedęs, o dukra išteklėjusi už fabrikančio. Savo gyvenime iš kitų „loskos“ negyvenau. Turiu gera pensiją, gražų apartamentą ir gyvenam su žmona vienu du.“

Kai aš, šias eilutes rašantis, 1928 m. pasitraukiau iš tarnybos ir išvažiavau studijuoti į Prancūziją, direktoriui Bačeliui palinkėjo man sėkmės ir kvietė atostogų metu atvykti žemės ūkio ministerijon padirbėti už tą pačią algą (900 litų). Aš mielai pasinaudojau jo kvietimu. Dabar, po 44 metų, malonu savo buvusiam šefui viešai padėkoti ir palinkėti jam ilgiausią metų.

Inž. Z. Bačelis

Garbingas, bet esminis skirtumas

AL. GIMANTAS

Nėra lengva kalbėti apie reikalą, kuris mums visiems yra įau tr u s. Niekas nemėgsta išgirsti ir priimti liūdnu žinią, juoba jų tinkamai įvertinti. Todėl nenustatoma, kad kaip ir faktai, kartais net to neįėjaučiant, bandomi apgaubti šviesiomis spalvomis, lyg toji dangą pakeistų tikrovę. Nors šis autorius nekartą buvo apkalintas pesimizmo skleidimu ar pavadinamas nuolaidžiautoju, gal net išduodančiu bendruosius interesus, bet neįėjaučiant populiarumo tenka likti prie savojo nusi-statymo, t. y. laikraštiniško pa-šaukimo.

Sudėtingų politinių aplinkybių sąraigoje vargiai ar gali būti negalimų liesti temų, kurios būtų „tabu“ mūsų spaudai. Dirbtinė ramybė ir degančių problemų ignoravimas nepadės, bet tik prisidės prie snūduliolo ir apatijos. Ramybė ir taika vyrauja kapinėse, bet tai juk negyvyių karalystė...

Savo metu didžiai apgailėjome Lietuvos gen. konsulo Čikagoje dr. P. Dauzvardžio mirtį. Lietuvių tauta neteko ištikimo pareigūno, patrioto ir taurios asmenybės, visą savo gyvenimą skyrusios Lietuvai. Bet per visą tą liūdesio ir gedulo periodą kažkaip neįžvelgėm pasikeitusios būklės. Dar daug kam atrodo, kad Lietuvos konsulato padėtis Čikagoje liko beveik ne-

pasikeitus: pastatas, papuoštas vyzū, tas pats, Lietuvos trišpalvė gal plėvėsutoli netrukdomai, o naujai paskirta ir pažinta gen. konsulė J. Dauzvardienė tęsia savo vyro svarbius pareigas. Tuo tarpu kažkaip užmirštame faktą, kad konsulato ir naujosios gen. konsulės titule pridėtas, tegu ir labai šaunus, bet žymiai mažiau reikšiantis „garbės“ žodis. Pastarasis šiuo atveju reikšia konsulato teisių ir pareigų sumažinimą. Tai įvyko JAV Valstybės Departamento patvarkymu, turbūt vis ta nepripažinimo politika vadovaujantis, o iš tiesų pa-taikaujant sovietams. Tikrosios Lietuvos konsulato teisės, pareigos ir jurisdikcija perduotos dar Niujorke veikiančiam Lietuvos gen. konsulatui. Reiškia, nepriklausomos Lietuvos diplomatinis ir konsulinis korpusas nyksta mums bestebint ir gal nieko ar mažai ką darant. Atrodo, mes tiek užsiėmė visais kitais, tegu labai svarbiais reikalais, kad jų sraute neįžvelgiam, kas šiandien neatidėliotina ir pirmoji eilė darytina.

Niekas nežino, kada, kaip ir ar iš viso buvo daryta intervencija Vašingtone dėl likusių Lietuvos konsulatų išsilaikymo. O gal laukiama, kad ir likęs konsulas Niujorke būtų amerikinių įstaigų pagerbtas „garbės“ titulu?

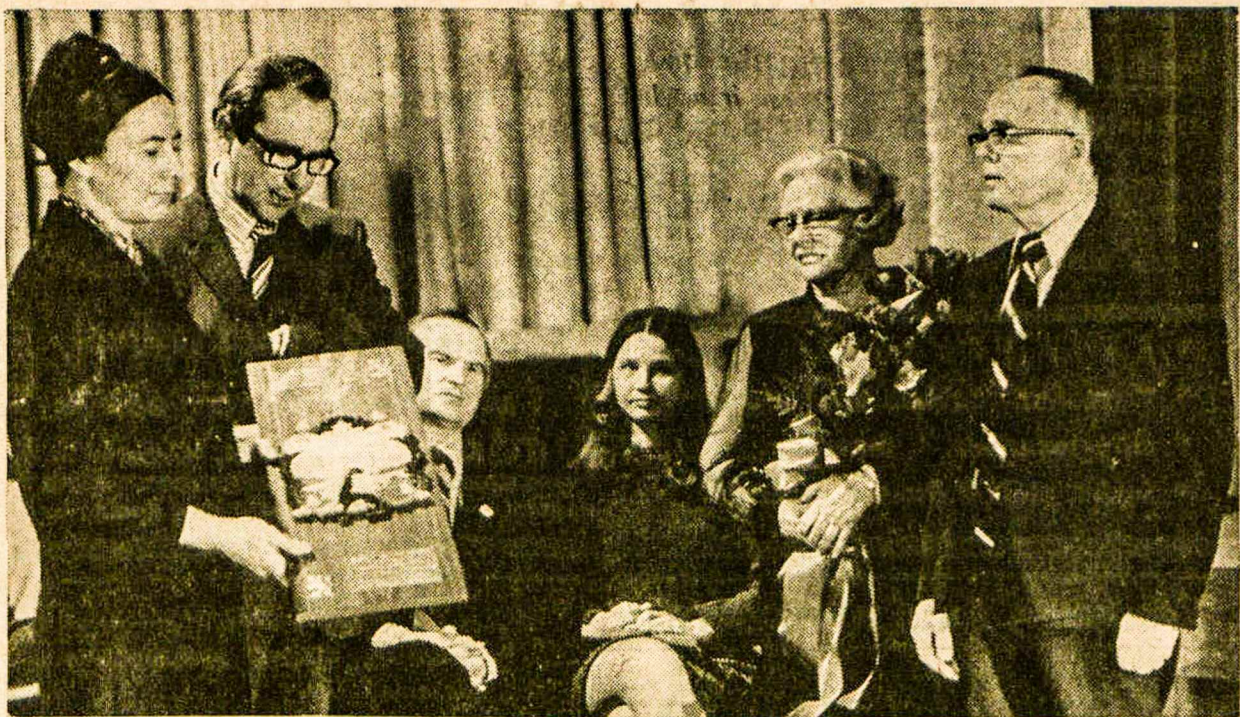
Kanados lietuvių katalikų suvažiavimas

Gegužės 6, šeštadienį, Toronto Prisikėlimo par. Parodų salėje renkasi Kanados lietuvių katalikų organizuotų vienetų atstovai: parapijų bei kapelionų, organizacijų ir institucijų. Ši antrąji suvažiavimą kviečia Kanados Lietuvių Katalikų Centras, išrinktas prieš trejetą metų. Registracija prasidės 9 v. r., o pats suvažiavimas — 10 v. r. Visa priešpjetinė dalis skirta organizaciniam r e k a l a m s. Centro pirm. dr. J. Sungaila padarys pranešimą apie bendrąją veiklą, o komisijos — apie savo veiklos sritis: kryžiaus statybą, planavimą, informaciją, jaunimą, liturgiją, religinę šalpą, lėšas ir t. t. Suvažiavimo dalyviai turės progą pranešimus diskutuoti ir mesti žvilgsnį ateitin. Be to, bus renkami nauji nariai į Centrą ir priimti nutarimai. Balsuoti galės, žinoma, tik atstovai ir Centro nariai. Pietūs numatyti 1 val.

Po pietų, 2 val., ten pat bus atidaryta religinė dalis paroda. Ją organizuoja dail. T. Valius ir K. Manglicas. Jau pasibažėjo dalyvauti šie dailininkai:

R. Astrauskas, J. Bakis, Dagys, J. Račkus, T. Valius, H. Zmuidzinienė. Be to, numatomi gauti dail. A. Valeškos naujausi vitražai iš Čikagos.

Visa popietinė dalis skirta simpoziumui, kurio pagrindinė tema — „Lietuvių jaunimo religija bei moralė.“ Prof. J. Pikūnas kalbės tema „Lietuvių jaunimas amerikinėje aplinkoje.“ Antrąją temą „Religija lietuvių jaunimo organizacijose ir mokyklose“ referuos — Algis Puteris, adv. V. Augaitis, Aloyzas Kuolas, kun. Ant. Prapas, OFM. Trečiąją temą „Ko laukia jaunimas iš lietuviškos parapijos?“ gvildens Eugenijus Girdauskas. Pagaliau ketvirtąją temą „Tautiškumo ir religijos pusiausvyrą jaunimo auklėjime“ nagrinės kun. dr. V. Skilandžiūnas. Daugiausia laiko bus skirta pirmajam pranešimui, kiti ribosis 10–20 minučių. Tuo būdu norima palikti laiko temų diskusijoms, kuriose galės dalyvauti visi atsilankiusieji. Simpoziumas bus atviras visiems suinteresuotiems jaunimo problemom. Inf.

Londono, Ontario, apylinkės pirm. E. Petrauskas ir tėvų k-to narė I. Dragūnevičienė įteikia dovaną nuolatiniams li-tuanistinėms mokykloms vedėjui L. Elmantui. Jo žmonai Jadvygai įteikia raudoną rožių puokštę. Eimantai ir kiti mokytojai pagerbti mokyklos dvidešimtmečio proga. Viduryje sėdi apyl. v-bos kultūros reik. vadovas M. Chai-nauskas ir mokyklos buvusi mokinė, o dabar jos jauna mokytoja — L. Keraite

Nuotr. S. Kero

Etninės grupės ir naujoji konstitucija

Pokalbis su senatorium Paul Yuzk Otavoje, kur buvo paliesti ir lietuvių reikalai

Prof. Paul Yuzk yra ukrainiečių kilmės kanadiečių, dėstąs istoriją Otavos universitete. Be to, jis yra senatorius, dažnai ke-liaš balsą parlamente etninių grupių klausimu. Pastaraisiais metais jis daug laiko skyrė konstitucinės komisijos dar-bams. Ta komisija buvo sudary-ta 1970 m. iš senato ir atstovų rūmų parlamentarų. Joje dirbo iš įvairių partijų 30 asmenų. Komisija lankėsi įvairiuose Ka-nados miestuose, turėjo 145 po-sėdžius 47-se vietovėse ir iš-klausė 3000 asmenų pareiški-mus. Iš surinktos medžiagos ko-misija paruošė savo rekomend-acijas naujai Kanados konsti-tucijai paruošti ir jas įteikė parlamentui š. m. kovo 16 d.

Vyriausybė ir parlamento na-riai susipažįsta su pateiktom re-komendacijom ir dar nežinia kada jos bus viešai svarstomos. Dabar yra metas balsams ir iš visuomenės. Rekomendacijos yra išsiuntinės ir etninių grupių vadams, kurie, tikimasi, pa-reikš savo nuomones.

Lankantis Otavoje buvo pro-ga pasikalbėti su senatorium P. Yuzk, minėtos komisijos nariu, bei paliesti ir lietuvių klausimą.

— Ar kaip konstitucinės ko-misijos narys, kuriam teko svarstyti visus naujos konstitu-cijos aspektus, manote, kad nauja konstitucija Kanadai tik-rai reikalinga?

— Nėra jokios abejonės. British North America Act, pa-gridinis Kanados įstatymas, niekad nebuvo laikomas pilna krašto konstitucija. Be to, per išties šimtmetį gyvenimas tiek pasikeitė, kad reikia jau naujos konstitucijos, kuri būtų atremta į dabarties tikrovę.

— Kodėl federacinis Kanados parlamentas nesima iniciatyvos paruošti naują konstituciją ir priimti, kaip tai buvo padaryta su krašto vėliava?

— Tai būtų labai sudėtingas kelias. Žymiai paprastesnis ke-liaš yra federacinės ir provin-cinių vyriausybių konferencijos. Ten konstituciniai sprendimai yra lengviau sutariami, negu fe-deraciniam parlamentui.

— Ar jūsiškės komisijos reko-mendacijos bus visiem priimti-nos?

— Atrodo taip, nes mūsų ko-misijoje dalyvavo visų partijų atstovai. Rekomendacijos buvo priimtos visų balsais, — aiškino senatorius Yuzk.

— Mums labiausiai rūpėtų, kaip numatoma spręsti etninių kultūrų problema. Ar komisija svarstė ją?

— Taip. Man buvo pavesta su-formuluoti rekomendacijas, lie-čiančias etnokultūrinės grupes. Turiu pasidžiaugti, kad jos bu-vo priimtos. Jose siūloma, kad naujoji konstitucija būtų įsak-miai pabrėžta, jog Kanada yra daugiakultūris kraštas; kad ša-lia oficialių valstybės kalbų — anglų ir prancūzų būtų duota teisė provincijų parlamentams pripažinti lygiatėsiems ir kitas vietos kalbas. Federacinė vyriausybė turėtų finansškai remti ki-tų kalbų mokymą bei jų varto-jimą.

— Minėjote kitas kalbas bei jų mokymą. O kaip bus su etni-nių grupių šeštadieninėm mo-kyklom? Dabar jų niekas nere-mia. Ar nenumatoma valdžios para-ma?

— Federacinei vyriausybei šioje srityje sunkiau ką padaryti, nes švietimas yra provincijų kompetencijoj. Aš manau, kad tą klausimą reikia nuolat kelti ir prašyti finansinės paramos. Pvz. Ontario provincija jau yra pa-dariusi gerą pradžią. Laimėjus vieną kurį dalyką, reikia eiti toliau. Tai savotiška politika, kuri gali būti laimėta tikrai pa-

laipsniui. Federacinė vyriausybė gali padėti ypač finansinėje srityje, kai provincijos sutin-ka. Pvz. provincijų išlaikomi universitetai mielai priima fe-deracinės vyriausybės finansinę paramą. Kvebeko vyriausybė ku-rį laiką ją boikotavo. Jam skir-ta parama telkėsi valstybės izde, o švietimo sunkumai didėjo. At-ėjo laikas, ir Kvebekas feder. vyriausybės pašalpą priėmė.

— Gana keistai atrodo, kad Kanada neturi švietimo ministe-rijos. Juk švietimo palikimas provincijom yra krašto fragmen-tacija. Be to, tai sudaro didelį nevienodumą programose.

— Išitvirtinusią federacinę sis-temą švietimo nebeįmanoma pa-keisti. Naujoji konstitucijoj mes rekomenduojame sudaryti tik-tai koordinacinę švietimo įstai-gą Otavoje. Bet ji būtų provin-cinių vyriausybių kompetencijoj, finansuojama federacinės vyriausybės.

— Ar Jūs naujos konstitucij-os rekomendacijose pabrėžia-mas ir etnokultūrinį grupių įnašą į bendrąjį gyvenimą?

— Taip, jis pabrėžiamas dau-giakultūriškumo kontekste. No-rima, kad ligi šiol apleista sritis Kanados istorijoj būtų atitai-syta. Tik reikia, kad apie etninių grupių įnašą būtų paruošta vei-kalu. Gerai padarė lietuviai, iš-leisdami knygą „Lithuanians in Canada“.

— Malonu girdėti, kad tą knygą skaitė. Turbūt pastebė-jote, kad joje Kanados lietuvių istorijos nedaug tėra, nes ji ne-iširta. Mes, kurie rengėm tą lei-dinį, neturėjome nei laiko, nei lėšų gilesnio tyrinėjimo dar-bam. Tikimės, kad tai bus pada-ryta ateityje.

— Bet aš turiu pastebėti, — įsiterpė senatorius, — kad Jūs leidinyje gerai atvaizduota di-naminė Kanados lietuvių pusė. Tai ryškus dokumentas, iš kurio matyti Kanados lietuvių gyveni-mas bei jų įnašas.

— Ar šiuo metu įmanoma būtų gauti valdžios lėšų Kana-dos lietuvių istorinei medžiagai rinkti bei istorijai parašyti?

— Taip. Bent taip s k e l b i a valstybės sekretoriato pilietybės skyrius. Be to, reikia pralauž-ti kelius į Canada Council, ku-ris skiria stambias lėšas kultūri-niams Kanados reikalams. Uk-rainiečiai jau padarė pradžią. Grupė jų mokslininkų gavo lė-šų Kanados ukrainiečių istorinei medžiagai rinkti bei tirti. Tyri-nėjimo direktorius yra apmoka-mas, kiti — ne.

Rinktinės pirmininkas

Toronto latvių tautinių šokių grupė atlieka programą savo tautiečiams. Ma-tyti užrašas, reiškias Latvijos nedarumą. Toronte yra kelios latvių grupės su 200 šokėjų

Nuotr. J. Ligerio

GRUZINIŠKA AIRIJA?

Geležinė uždanga, skirianti so-vietinį pasaulį nuo Vakarų jau seniai yra pilna plyšių, tačiau ji visdėlto yra dar visiškai reali. Sovietinio pasaulio užsisiklėdi-mas ir iš to sekanti kultūrinė izo-liacija yra viena nemaloniausių Lietuvos visuomenės slogūčių. Pavyzdžiui tam pavaizduoti gali-ma būtų iš tiesų nemažai priranki-oti. Šįkart atkreipkime dėmesį į linksmoną nesusipratimą 1971 m. gruodžio 18 d. „Tiesoje“, ku-rijoje buvo išspausdintas Airijos komunistų partijos gen. sekreto-rius laiškas. Jame yra toks saki-nys: „Mūsų sostinėje Dubline nekilnojamojo turto spekulian-tai nugriovė daugumą gr u z i -n ū architektūros paminklų...“

Gruzinų? Ir Dubline nebuvu-siam visdėlto iškyla klausimas, koku būdu Airijos sostinėje at-

sirado tokių egzotiškų architek-tūros pavyzdžių. Gruziniškų pa-statų Dubline greičiausiai apla-mai nėra, o visą šitą misteriją, matyt, sukūrė angliška gal ir neblogai išmokęs, bet angliškojo pasaulio kultūroje ir architektū-ros stiluose jokios nuovokos ne-turįs vertėjas.

Laiško originale, be abejonės, buvo įrašytas žodis „georgian“, o anglų kalba taip iš tiesų yra vadinami gruzinai. Tačiau „ge-organ“ architektūros stilius nie-ko bendro neturi su gruziniais. 18 amžiaus pabaigoje išsivystęs britų architektūros stilius taip buvo pavadinas dėlto, kad anuomet Britaniją valdė kara-lius Jurgis, angliška „George“. O to kultūriškai izoliuotas vilniš-gis vertėjas, pasirodo, nežino-jo... R. M.

Venecuelos lietuvių centras ir laikraštis

A. SABALIS

Neseniai pasiekė mus š. m. vasario mėnesio naujas „Venecuelos Lietu-vis“ — neperiodinis leidinys, gausiai iliustruotas Venecuelos lietuvių gy-venimo vaizdais, leidžiamas Maracaj miesto. Redaktorius — J. Kukanauza. Šis numeris skirtas Lietuvių Namų — Centro Lituanos San Casimiro dešimt-mečiui paminėti. Jų steigėjas yra Ve-necuelos lietuvių dviasios vadas kun. Antanas Perkumas. Dėlto ir „VL“ spalvotas viršelis yra pasipuošęs Lie-tuvių Namų ir kun. Ant. Perkumo at-vaizdu.

Lietuvių židinio — namų įsigijimas nebuvo lengvas. Kaip visur, taip ir Venecueloje šį žygį galėjo atlikti tik tyrtas, anot redaktoriaus J. Ku-kanauzos, Zemaityjos ažuolas, kun. A. Perkumas, kuris esąs veržlus ir iš-tervingas. 1952 m. atvykęs iš Hon-kongo į Caracas — Venecuelos sosti-nę, pastebėjo, kad yra būtinas rei-kalas lietuviams įsigyti nuosavus na-mus, kuriuose galėtų telktis visas ko-lonijos religinis ir tautinis gyveni-mas. Nors buvo labai užimtas dvasi-niais reikalais, įvairiais įsipareigoji-mais, vasaros stovyklų vaikams or-ganizavimu, lietuviškos spaudos pla-tinimu, bet 1954 m. pradėjo įdinti lietuviško židinio įsigijimo reikalą. 1962 m. jo pastangos buvo realizuo-tos. Remiamas negausaus susiprat-sių tautiečių būrelio, kun. A. Perku-mas gavo paskolą iš JAV lietuvių sa-ležiečių ir įsigijo erdvius, patogius namus, kurie greitai tapo religinio ir tautinio veikimo centru. Kovo 5 d. Lietuvių Namų dešimtmečiui atminti La Vega (Caracas) parapijos bažny-čioje buvo atidengtas šv. Kazimiero bareljefas. Pašventinimas buvo at-liktas labai iškilmingai, dalyvaujant vyskupui ir gausiam tautiečių būriui.

Iš Lietuvių Namų sutauptą kas mė-nuo išleidžiama po kelis šimtus boli-varų bendriems Venecuelos lietuvių reikalams. Leidinys puošiasi įvairiais vaizdais iš Lietuvių Namuose vyks-tančio lietuviško ir venecueliško gy-venimo. Jų salę uoliai nuomoja ir vietos organizacijos.

Platus Venecuelos lietuviškojo jau-nimo skyrius „Jaunos dienos“. Daug

Kanados šauliams

S. m. gegužės 6—7 d. d. DLK Algirdo šaulių kuopa Hamilto-ne švenčia savo veiklos penke-rių metų sukaktį. Ta proga įvyks ir Kanados Šaulių Rinkti-nės metinis suvažiavimas. Seš-tadienį, gegužės 6, Jaunimo Centre, 48 Dundurn St. (A. V. parapijos salėje), 2 v. p. p., Kana-dos Šaulių Rinktinės valdy-bos, kuopų ir būrių pirmininkų posėdis. 6 v. v. kuopos penkme-čio paminėjimas, koncertas, banketas, šokiai.

Sekmadienį, gegužės 7, baž-nyčioje pamaldos už žuvusius dėl Lietuvos laisvės.

Seštadienio iškilmingame mi-nėjime ir sekmadienio pamal-dose šauliai dalyvauja su vėla-vomis ir uniformuoti. Kuopos ir būriai prie vėliavų atsiveža ir stovus.

Rinktinės pirmininkas

Linkėtina redaktoriams ir leidė-jams nepasitenkinti vien tik žinio-mis iš savo aplinkumos; reikėtų rasti ir šiaip bendro pobūdžio straips-niams vietas, kurie paturtintų šio mielo tolimos ir sulautos Venecu-elos lietuvių žurnalo puslapius. Ar ne-vertėtų talkon pasikviesti savo arti-miausius kaimynus — Kolumbijos lietuvius, kurie savo turimomis pajė-gomis galėtų gerokai paturtinti „V. L.“ puslapius? O gal būtų galima „V. L.“ leisti ir bendromis jėgomis?

IŠKILIOSIOS LIETUVAITĖS RINKIMAI

Toronto lietuviai suruošė estų sa-lėje formalų balių š. m. balandžio 8 d. ir išrinko 1972 m. iškiliąją lietu-vaitę „Miss Vilnius“. Balias buvo la-bai sėkmingas. Visi dalyviai tuojau įsijungė į linksmą nuotaiką, kurią sudarė Algio Dimsko kvartetas ir išpuosta salė. Visų dėmesį traukė iš-kiliosios lietuvaitės rinkimai. Ne-lengvas buvo ypač teisėjų uždavi-nys, nes sunku buvo padaryti spren-dimą, kuriam nebūtų priekaištų. Kandidatės pasirodė scenoje teisė-jams pasipuošusios tautiniais dra-bužiais. Teisėjai pateikė joms įvai-rių klausimų iš lietuvių gyvenimo, kad tuo būdu galėtų įvertinti kan-didatų išsilavinimą. Pagaliau kan-didatėm buvo ištiestas raudonas ki-limas. Pranešėjas Gintaras Karosas iš Bostono pristatė praėjusių metų „Miss Vilnius“ Birutę Dilkutę ir tvarkė rinkimų eigą. Jo pranešinė-jimas buvo amerikinio stiliaus. Ypač visiem patiko jo daina „Tu esi, tu esi lietuvaite“ pagal melodiją „Neišiek tu iš sodžiaus“. Toji daina galėtų tapti tradicine. Pagaliau bu-vo praneštas teisėjų sprendimas: 1972 m. „Miss Vilnius“ — Silvija Sarkaitė! Jai teks pareiga atstovau-ti lietuviams Toronto tautybų sa-vaityje — karavane ir Lietuvių Die-nejoje Montrealyje, S. Sarkaitė yra 17

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

VIEŠAS PRANEŠIMAS

Dienos šviesos taupymo laikas

TORONTO MIESTAS

Pagal miesto valdybos instrukcijas, burmistras William Dennison paskelbė, kad Toronto mieste dienos šviesos taupymo laikas prasideda 1972 metų balandžio 30, sek-madienį, 2 v. ryto, ir baigiasi spalio mėnesio 29, sekma-dienį, 2 v. ryto.

Visi gyventojai prašomi

PASUKTI LAIKRODŽIŲ RODYKLES VIENA VALANDA PIRMYN BALANDŽIO 30, SEKMADIENĮ, 2 V. R. Burmistras kviečia visus gyventojus nuoširdžiai bendra-darbiauti ir šį potvarkį padaryti naudingą visuomenei.

G. T. Batchelor,
City Clerk

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

"ŽINIJS" SUVAŽIAVIMAS

Vilniuje įvyko Lietuvos "Žinijs" draugijos VIII suvažiavimas, kuriame ataskaitinį pranešimą padarė jos pirm. V. Niunka. Dalyvavo daugiau kaip 600 delegatų, atstovavusių 32-500 nariams. Oficialiai "Žinija" yra vadinama politiniu ir moksliniu žinių sklaidėja, o iš tikrųjų ji tėra kompartijos linijos propagatoja ir ateizmo sklaidėja. Ataskaitiniame pranešime V. Niunka pareiškė: "Nuo pat pirmųjų savo veiklos dienų draugijos organizacijos aktyviai sklaidžia masėse ateistinę mintį. Draugijos lektoriai, formuodami darbo žmonių materialistinę pasaulėžiūrą, gyvu žodžiu padėjo daugeliui žmonių išsivaduoti iš bažnyčios ir religinės ideologijos įtakos. Šiandien Tarybų Lietuva, kaip ir kitos broliškos respublikos, yra masinio ateizmo kraštas. Materialistinei pasaulėžiūrai formuoti didelę reikšmę turi paskaitos gamtos mokslų temomis. Pastarosios dabar sudaro daugiau kaip ketvirtadadį visų "Žinijs" draugijos narių skaitymų paskaitų. Reikia ir toliau plėsti bei gerinti gamtos mokslo žinių propagavimą, nuolat kelti šių paskaitų vaidmenį, formuojant žmonių materialistinę pasaulėžiūrą. Paskaitas gamtos mokslų temomis būtina filosofškai įprasmiti, rūpintis, kad pateikiami mokslo duomenys būtų materialistiškai interpretuojami. Mūsų socialinės tikrovės veiklama, keičiasi ir tikinčių žmonių samonė. Mūsų amžiaus astuntojo dešimtmečio pradžios tikintys yra anaipol ne toks, koks jis buvo penktajame dešimtmetyje. Išaugo jo bendrasis išsilavinimas ir kultūros lygis, platesni tapo jo interesai, išsivystė kritiškas mąstymas. Pakitė savo taktiką ir dvasininkija. Bažnyčioje vyksta lutesnyvus "modernizacijos" procesas. Atsisvajędami ir pakitusių sąlygų kompleksas, mes privalome tobulinti ateistinio darbo formas ir metodus, kelti jo teorinį ir idėjinį lygį..." ("Tiesos" balandžio 7 d. laida). Pasigyrę, kad Lietuva jau yra masinio ateizmo kraštas, V. Niunka staiga susirūpina ateistinio darbo formų ir metodų tobulinimu, natyt, prisilaukęs kovo pabaigoje 17.054 lietuvių katalikų išsistą memorandum Jungtinių Tautų sekret. K. Waldheimui. Kaip nesirūpinti, jei suvažiavimo dalyviai V. Niunką vėl perkinko "žinijs" pirmininku, o K. Waldheimas prie memorandumo pridėję tikinčiųjų skundą gali perduoti L. Brežnevui.

LIETUVOS VANDENYS
V. Jakubėno pranešimu "Valstiečių laikraščio" 35 nr., Lietuvos Gamtos Apsaugos Draugijos taryba savo posėdyje Vilniuje svarstė vandens apsaugos problemas. Diskusijose dalyvavo mokslininkai ir šios srities specialistai — L. Kairiūkštis, R. Darškus, J. Maniukas, K. Giniūnas, K. Jankevičius ir kt. Jų teigimu, ateltyje pramonės ir gyventojų poreikiams patenkinti reikės 1,8 karto daugiau vandens. Tai, žinoma, reikšia, kad dar daugiau užteršto vandens grįš į Lietuvos upes ir ežerus. Todėl pagrindinis rūpestis turi būti skiriamas vandens valymo įrenginiams. Naujų mechaninio valymo įrenginių jau suilaukė Alytus, Utena, Plungė, Telšiai ir Lazdijai. Biologinio valymo įrenginiai stotami Panevėžyje, mechaninio valymo — Vilniuje. Posėdžiavusiųjų nuomone, nuo užteršimo pirmiausia reikia gelbėti Žeimenos ir Minijos upes su jų intakais bei ežerais. Nerį iki Vilniaus, abiejų Šventosios, Merkio, Baltajos, Ančios, Strėvos, Vėrnės, Nemunėlės iki Kauno, Jiesios, Jūrų iki Tauragės, Dubysos, Mūšos, Lėvenės, Nemunėlės ir Apaščios. Taip pat reikia susirūpinti tais vandenis, kurie yra gamtos draustinuose, tautiniuose parkuose, kurortų ir stovyk-

lų zonose. Daug padėtų upių slėnių, šlaitų, krantų apželdinimas 10-70 metrų pločio apsauginėmis juostomis. Miškai svarina vandenį ir sustabdo krantų eroziją. Vandens lygiui pakelti reikėtų užtvankų ir kaskadų.

DU MEDALIAI
Vilniškės augščiausiosios tarybos prezidiumas medalius "Už skėstančių gelbėjimą" paskyrė Telšių III vidurinės mokyklos devintojai Rimai Gričiūtei ir Zarasų rajono Avilių aštuonmetės mokyklos moksleivui Povilui Malinauskui. R. Gričiūtė 1971 m. gruodžio 19 d. išgelbėjo skendusį berniuką. Oficialiame pranešime rašoma: "Telšių rajono Gaudikiaičių kaimė ant tvenkinio čiužinėjo vaikai. Ką tik užšalęs ledas iš pradžių traskė, staiga įlūžo. Aštuonmetis berniukas atsidūrė lediniame vandenyje ir ėmė šauktis pagalbos. Netrukus atsivėrė netoliese esančios trobos durys, skėstancijam į pagalbą puolė lengvu chalatu apvilkiusi basa mergaitė. Ji drąsiai užbėgo ant ledo... ir taip pat atsidūrė vandenyje. Rizikuodama savo gyvybe, mergaitė išgelbėjo skėstantįjį, suteikė jam pirmąją pagalbą..." Aštuntokas P. Malinauskas 1972 m. sausio 2 d. su draugais išgelbėjo Avilių ežere skendusius tris moteris su priekaba važiuojančius asmenis. Ilūžuosiuosius jiem pavyko ištraukti lengvųjų ir karčių pagalba.

PREMIJOS ŽURNALISTAMS
Lietuvos žurnalistų Sąjungos metinės V. Mickėvičiaus-Kapsuko premijos buvo paskirtos: "Gimtojo Krašto" red. V. Reimerio pavaduotojui J. Lukoševičiui už straipsnius šlame savivalraštyje ir knyga "Reemigrantai", "Tiesos" red. A. Laurinčuko pavaduotojui D. Šniukui už straipsnius "Tiesos", žurnalo "Komunistas" ir "Pergalė". Pomirtinės premijos susilaukė ežere nuskenęs žurnalistas Alfonsas Judzėntis už straipsnius "Jaunimo Grotose" ir "Kultūros Baruose". Vėlonis turėjo neeilinį talentą, platų žvilgsnį ir drąsų plunksną. Silpniausias iš šios trijulės yra daugiausia tik propagandai tarnaujantis Jonas Lukoševičius. Domas Šniukas rašo kultūros, literatūros, meno klausimais, kėlonės reportažų serijoje nemažą dėmesį yra skyręs dabartinio kaimo architektūros bei aplinkos grožio temoms.

RAGAS IR BLIZGE
Lietuvos medžiotojų ir žvejų draugija pereinamąjį medžiotojų prižą "Tauro ragas", kurį dvejuis metais iš eilės buvo laimėję šiauliečiai, šiemet paskyrė lazdielėiams. Jie ne tik pirmavo žuonius bei šernų medžioklėse, bet ir rūpinosi miško gyventojų šėrimo žiemos mėnesiais. Ties Krosna jau galima užtikti jų užveistų fazanų. Žvejų prizas "Didžioji blizgė" jau ketvirtą kartą teko vilniečiams — "Plastiko", Grigiskų, Bulvydiškių, Sužionių, Vokės bei kitų vietovių meškeriojuto būreliams, ne tik meškeriojantiems, bet ir veisiantiems žuvis jiems paskirtuose ežeruose, tvarkantiems aplinką. Lietuvos medžiotojų ir meškeriojuto draugija, talkinama "Mūsų Gamtos" žurnalo ir kitų organizacijų, paskelbė konkursą "Metų žuvis". Didelę žuvį sugavęs meškeriojuto turės užpildyti dviejų liudnikų pasirašytą anketa ir atsiųsti "Mūsų Gamtos" žurnalui. Registracinis minimumas nustatytas: šamams — pūdas, lydekoms — 10 kg, karpiams — 6 kg, šapalams — 1,5 kg, kuojoms — 0,7 kg. Už didžiausias kiekviena rūšies sugautas žuvis bus skiriamas diplomai ir asmeninė dovana. Pernai tokį konkursą greičiausiai būtų laimėję kretingiškis A. Šimkus ir šakietis R. Žėglaitis. A. Šimkus Nemuno žemupyje sugavo 14,2 kg lydeką, o R. Žėglaitis iš Nemuno ištraukė 21 kg šamą. V. Kst.

SAULT ST. MARIE, ONTARIO

60-TASIS GIMTADIENIS. Praėjusių savaitę sukako 60 metų, kai šis šiaurės Ontario užkampis gavo miesto teises. Ta proga vietinis dienraštis "Sault Star" išėjo specialia padingta laida, kurioje buvo daug rašoma apie senus gerus ir nebesugrąžinamus "arklių ir karietų" laikus, kai čia plieno darbininkas, dirbdamas kasdien 12 valandų, gaudavo 15 ct. į valandą, kai buvo didžiojamasi mediniai vienos lentos šilgaltiniai ir t. t. Šios sukakties proga pranašaujama, kad šis dabar netoli 6000 gyventojų turis miestas per 20 metų praškosis 100.000, o šimtmečio pabaigoje — 125.000.

Didžiausias darbovietės plieno fabriko prezidentas David S. Holbrook spėja, kad ligi 1976 m. šio "Algoma" plieno fabriko produkcija nuo 2½ milijonų tonų pakils ligi 4 milijonų, o dabartinis 8500 darbininkų skaičius pakils ligi 10.000.

KITOS NAUJIENOS. S. m. balandžio 10 d. tautietis Balys Švilpa atšventė savo 74-tąjį gimtadienį. Nors "žuvų karalius" (taip jį vadina kai kurie tautiečiai) praėjusią žiemą truputį sirguliavo ir dar dabar gydomi terapiniu būdu, bet jo draugai ir artimieji ta proga šiam kukliam ir pavyzdingam tautiečiui linki sulaukti dar daug gimtadienių ir daug žuvingų metų.

S. m. balandžio 13 d. čia dar iškirtė 6½ colio sniego ir tuo būdu šioji (praėjusioji žiema) paskelbta rekordine su 168½ colio sniego, kurio nu-

valymui nepakako miesto valdybos paskirtos \$500.000. — Sekantis didesnis mūsų tautiečių susibūrimas numatomas Motinos dienos minėjimo proga š. m. gegužės mėn. 6 d. vakarą ukrainiečių salėje.

Korespondentas

St. Catharines, Ont.

"NEMUNO" KOMITETAS. Kovo 19 d. visuotiniame tėvų susirinkime buvo išrinktas "Nemuno" naujas komitetas: pirm. Jonas Lianga, vicepirm. A. Setikas, sekr. V. Zemaitienė, ižd. K. Jasevičius, nariai — P. Baronas, J. Bušauskas. "Nemuno" administratorium ir toliau sutiko pasilikti P. Balsas. Kadangi jis yra aktyviai įsitraukęs į šeštadienines mokyklos darbą, jo prašomi augščiau minėti asmenys sutiko palengvinti jo kultūrinę naštą.

L. Lianga, šokių grupės "Nemunas" komiteto pirmininkas

DELHI, ONTARIO

JAUNIMO ANSAMBLIS "PALANGA" balandžio 29 d. yra pakviestas St. Catharines lietuvių taktinti jo pobūvio meninė programą. Gegužės 5 d. "Palanga" ruošia didžiulį pobūvį-krikštynas Delhi vengrų salėje (žiūr. skelbimą), kurio tikslas — pavašinti vietos ir apylinkės lietuvių fiziškai ir dvasiškai bei sulaukti lėšų kėlonėi ir tautinių šokių šventę Čikagoje. Šį kartą jaunimas maloniai prašo vyresniuosius jų gerus norus stipriau paremti gausiu dalyvavimu.

Delhi jaunimo ansamblis "PALANGA"

maloniai kviečia visus dalyvauti jų

KRIKŠTYNOSE

- K R I K Š T Y N O S
- "Palangos" ansamblio programa
- Šilta vakarienė • Bufetas
- Šokiai, grojant Dimskio orkestrui

gegužės 5, penktadienį,
7 v. vakaro, vengrų salėje
(71 King Street, Delhi, Ontario)

Rengėjai — vietos jaunimas ir tėvų komitetas

KANADOS ŠAULIŲ RINKINĖS

suvažiavimas

ir DLK Algirdo šaulių kuopos

penkmečio MINĖJIMAS

HAMILTONE, JAUNIMO CENTRO SALEJE,

— 58 Dundurn Street North., —

1972 m. gegužės 6 d., 6 v. v.

HAMILTON

JUNGTINIO CHORO KONCERTAS. Balandžio 15 d. hamiltoniečiai turėjo retą progą išgirsti įdomų koncertą, kurio programą atliko jungtinis Rochesterio Liet. Bendruomenės ir Hamiltono AV par. choras. Jei dainininkai čia skundžiasi bloga Jaunimo salės akustika, tai šis koncertas įrodė, kad nėra taip. Dainai, sklindanti iš 70 dainuojančių krūtinų, sudrebino J. C. salės sienas. Iš viso buvo atlikta 12 dainų. Tai kompozitorių J. Žilėvičiaus, C. Sasnausko, J. Bendoriaus, St. Gailėvičiaus harmonizuotos lietuvių dainos, keli populiarūs vertimai, iš B. Smetanos operos "Parduotoji nuotaka" ištrauka ir iš O. Strauss operetės "Cukriniai kareivėliai". Choras mišrus pilna to žodžio prasme: dainavo ne tik sopranai, altai, tenorai ir bosai, vyrai ir moterys, bet ir viena dalis dainininkų buvo iš Rochesterio, kita — iš Hamiltono. Scenoje matėsi veidai nuo 16 iki 66 metų amžiaus, du dirigantai, viena bendra repeticija ir... vienas tas pats visų noras lietuviškai dainuoti. Pirmąją koncerto dalį dirigavo rochesterietis muz. J. Adomaitis, o antroje — hamiltonietis muz. A. Paulionis. Abu ruošė bendrą repeticiją, tas pačias dainas, bet dainuojantis ar antrą sykį girdėdamas tą dainą, galėję pastebėti, kad vienas dirvantis su tais pačiais dainininkais tą pačią dainą padaro skambantią vienaip, kitas — kitaip. Bendras choro skambesys buvo pasigėrėtinai geras. Ir jei čia nebuvo daug ypatingų muzikinių numerių su balsais crescendo ar pianissimo, tai tik todėl, kad dirigantai daugiau siekė bendro sąskambio. Prie šito choro dar vieną tokį pridėk ir jau gali ruošti visą dainų šventę, kuri savo skambesiu galėtų sudrebinti kad ir didžiausią amfiteatrą. O tokio didumo chorą galėtų turėti ir vienas Hamiltonas, jei sugrįžtų visi pasitraukę buvę mūsų choristai. Į koncertą

įnešė naujumo kun. L. Januška, savo sodriu tenoru "Karvelėly" atlikdamas solo partiją. Dainas pianinu palydėjo rochesterietis Kest. Saladzius. Vakaro programą pranešinėjo L. Verbecikaitė, įrodėdama, kad geras ir stropiai pasiruoštas programos pranešinėjas gali prisidėti prie koncerto paįvairinimo. Scena buvo papuotė dideliu, gražiu A. Matulienės padarytu įrašu: "Tegul skamba mūsų dainos po šalis plačiausias". Gausiai susirinkusi publika buvo patenkinta koncertu, o rengėjai — jų darbo įvertinimu ir geru vakaro pelnu. K. M.

MĖGĖJŲ TEATRAS "AUKURAS" ruošiasi gastrolemis JAV lietuvių kolonijose: balandžio 29 — Filadelfijoje, balandžio 30 — Elizabeth, N. J. Vaidins — J. Jankaus "Audrone" ir B. Sruogos "Dobilę penkialapi".

P A D E K A

Nuoširdžią padėką reiškiamo rengėjams už taip gražią staigmeną — naujo namo įkurtuvės balandžio 15 d.: O. Sinkevičienė, A. Žuliu, B. Dūdienė, A. Žuliu už tartą žodį; Tėvėliui Rafaeliui už pašventinimą namo; p. Gudeliui už tokią gražią muziką, linksmiusią visus svečius. Taipgi nuoširdžiai dėkoju visiems dalyvavusiems bei prisidėjusiems prie tokios gražios ir vertingos dovanos: p. Sinkevičienė, A. Žuliu, A. B. Dūdoms, Vaišvilams, Venckevičiams, Vaitiekienams, A. Dūdoms, Lukavičiams, Zioboms, J. Liaugminui, pnl. Liaugminaitė, Gudeliams, Mikuckams, Šimelaitėms, Beržaitėms, Dockaitienė, Karaškom, Butėikiams, Bruzgaliams, Šičūnams, Morčūnienė, Jankauskams, Lukošiams, P. Kareckams, Prancevičiumi, Domeikai, Godeliui. Dar kartą tariame nuoširdžiai aciu už tokią mūsų brangią dovaną, kuri mūsų nuolat primins jūsų nuoširdumą ir draugystę. Jums dėkingi —

Teresė ir Alfonsas Bilda

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvui "TALKA" skubiai reikalingas PASKOLŲ VEDĖJAS.

Jo pareigos būtų — paskolų paruošimas, turto įkainojimas ir visos kitos pareigos, surištos su paskolų išdavimu bei įieškojimu. Amžius 25-50 metų. Buhalterijos žinijimas ir anglų kalbos laisvas vartojimas žodžiu ir raštu būtinos. Taip pat būtinas lietuvių kalbos mokėjimas.

Kreiptis į "Talkos" vedėją, 830 Main Street East, Hamilton, Ont. Tel. 544-7125 darbo valandomis.

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:	Mokame už:
pirmadieniais 10 — 5 v.p.p.	depozitus 5%
antradieniais 10 — 5 v.p.p.	šėrus ir sutaupas 6%
trečiadieniais 10 — 5 v.p.p.	už vienu metų terminuotus indėlius 6½%
ketvirtadieniais 10 — 5 v.p.p.	ir virš \$10.0000 — 3 metams 7%
penktadieniais 10 — 7 v.p.p.	Duodame:
šeštadieniais 9 — 12 v.p.p.	asmenines paskolas iš 10%
Liepos ir rugpjūčio mėnesiais	nekiln. turto paskolas iš 8½%
šeštadieniais "Talka" uždaryta.	

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$2.800.000.

SVEIZIA MESA — DESROS — SKANUMYNAI

R. Denninger Limited

284-288 King St. E. — 528-8468 — 740 Upper James St. — 389-4113
Hamilton — Ontario Guelph Line & Prospect, Burlington, Ont.

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

ČIKAGOS DIENRAŠČIO "SUN-TIMES" priedas "Midwest" 1972. IV. 9 laidoje išspausdino platų straipsnį apie Lietuvą. Autorius Ajay Budrys yra Čikagos skelbimų agentūros valdybos narys. Jis gana teisingai atspakoja Lietuvos praeitį, jos okupacijas, primena gyvą kultūrinę išeivijos veiklą, pamini Čikagos lietuvių operą, žymiuosius lietuvių sportininkus ir pabrėžia, kad lietuvių kultūra yra sena, turi daug ką pasakyti, bet neturi kam. Didžiausias Lietuvos priešas esąs ne tiek Rusija ir Vokietija, kiek geografija. Prie straipsnio pridėta iliustracija Vyt. Kašubos "Kenčianti Lietuva".

ČIKAGOS "MARTINQUE" RESTORANAS gegužės 28 d. dienraščiui "Draugas" suakutiniui pokyliu paminės persikėlimo Čikagon šešiasdešimtmetį. Ta proga bus pristatomi lietuvių, lietuviškai spaudai atidavę dalį savo gyvenimo. Šioje šventėje kviečiami dalyvauti organizacijų nariai ar jų atstovai ir plačioji visuomenė. Programa atliks Liudo Stuko vadovaujamos "Žibuoklės", dar negirdėtos Čikagoje.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA pasisakė prieš Cicero kolonijoj organizuojamą vaikų ekskursiją į sovietų okupuotą Lietuvą ir ten planuojamą stovyklavimą. Spaudai išsiuntinėdama ALTOs pranešime rašoma: "Nereikia būti naiiviais, kad nesuprastume, jog stovykla bus parengta taip, kad paliktų išeivii lietuvių vaikams ligų įspūdį. Stovyklų personalas bus sudarytas iš asmenų, kurie savo ideologiniu nusistatymu pilnai patikimi okupacinėi valdžiai ir komunistų partijos vadovybei. Jų tikslas vienas — vaikams ir jaunimui įskiepyti komunistams palankią ideologiją ir nuslopinti juose betkokių tautinių, religinių bei rezistencinius jausmus ir išjungti priaraugiančias kartas iš kovos už Lietuvos laisvę..."

"LONG ISLAND PRESS" laikraštis skaitytojams pristatė šimtametį lietuvių Juozą Dailydę, kuris šimtąjį gimtadienį sutiko Brooklynne, Caledonian ligoninėje. Dr. Raymond Kaplow jam sutvarkė prieš tris savaites nusilaužtą šlaunikaulį. Įdėjo nuotraukoje šimtmeties lietuvis J. Dailydę, išsidėjęs į kėdę, veža į laisvę suaugęs Madeline Matfeo, o šalia jo eina slaugė Irma Tait. Šimtas gimtadienis J. Dailydė buvo surengtas ligoninės personalo valgomajame. Pasak laikraščio, slaugėms dabar nelengva šį šimtametį atkalbėti nuo perligo vaikščiojimo.

SUSALO LIETUVIŲ? Spaudos pranešimu, iš Los Angeles ir Niujorko atskridusiame "American Airlines" bendrovės keleiviniame lėktuve buvo rastos sušalęs marinas John Gribowskas, pabėgęs iš marinių naujokų stovyklos San Diego. Los Angeles aerodrome jis ilindo į tą lėktuvą dalį, kuriojį traukiama važiuoklė. Ji nėra izoliuota nuo oro temperatūros, o lėktuvas skrido tokiaame augštyje, kur temperatūra turėjo būti apie 50 laipsnių F žemumai nuli. Detroito priemiestyje gyvena sušalusio marino motina Ann Gribowskas, našlė su keturiomis vaikais. Ji sakosi gavusi iš sūnaus laiską, kuriame jis nusiskundė, kad ji už rūkymą primušė marinų instruktorius. Ann Gribowskas spėja, kad sūnus bandė grįžti pas ją į Detroitą. Laikraščiuose minima Gribowskas sūnaus ir motinos pavardė primena Grybauskus. Greičiausiai žuvis lietuvis yra Jonas Grybauskas, o jo motina Ona Grybauskienė. Platia informacija apie šį tragikalią įvykį paskelbė didžioji Detroito spauda.

"ENCYCLOPEDIA LITUANICA" leidėjas J. Kapočius balandžio 13 d. pradėjo tris savaites trukusiančią kėlonę po lietuvių kolonijas enciklopedijos reikalais. JAV ir Kanados LB centro valdybas, LB apylinkių valdybes, organizacijų vadovus ir visus lietuvius jis prašys iš anksto prunuoruoti "Encyclopedia Lituanaica" ir tuo būdu paremti jos išleidimą, nes su dabartiniu prenumeratorių skaičiumi jis užmojis sunkiai beįmanomas. J. Kapočius žada lankytis ir Kanadoje — Toronte, Montrealyje, gal ir kitose vietovėse.

Urugvajus

KUN. PETRAS DAUKINTIS, SJ, iš Sao Paulo atvyko keliam mėnesiui į Montevideo užbaigti spaudai ruošiamos Urugvajaus lietuvių istorijos. Jis renka ne tik medžiagą, bet ir su lietuvių veikla susijusias nuotraukas. Montevideo lituanistinė mokykla naujuosius mokslo metus pradėjo balandžio 9 d. Mokytojams talkina ir kun. P. Daukintis, SJ, mokytojaus Lietuvoje.

MONTEVIDEO LIETUVIAI turi net tris radijo valandėles, kai tuo tarpu kitose P. Amerikos vietovėse nėra nė vienos. Katalikų valandėlė ir Lietuvių Kultūros Draugijos valandėlė "Tierra del Ambar" pareikalauja nemažos 18.000 p. sumos. Be mokesčio radijo stotims, dar reikia išsigyti ir naujų lietuviškų pokštelių. Tos valandėlės išsilaiko lietuvių aukomis. Trečioji valandėlė yra komunistinė.

Argentina

LIETUVISKA SEIMOS ŽIDINI Buenos Aires balandžio 15 d. sukūrė "Atžalyno" ansamblio vadovs Hektoras Levanavičius ir Adolfina Geigaitė. Gegužės 6 d. bus sutuokti du ansamblio "Rambynas" šokėjai —

spaustuvininkas Rapolas Paršelis ir architektūros studentė Mirta Rukšėnaitė. Po civilinės registracijos valdžios įstaigoje abi poros pasirinko religines apeigas Avellanedoje, Ausros Vartų paraploje. Šios dvi jaunavedžių poros liudija didelį jaunimo ansamblių įtaką lietuviškų šeimų sudarymui.

Australija

DAIL. LEONAS URBONAS turėjo automobilio nelaimę. Antanas Laukaitis "Dirvai" atsiųstame pranešime rašo: "Prieš pat Velykas gana skaudžiai automobilio katastrofoje nukentėjo mūsų Sydnejaus dailininkas Leonas Urbonas. Jo vairuojamas automobilis buvo kone visiškai sudaužytas, o jis pats buvo gerokai prirentas. Policijos išlirtis kitoje mėsinoje važiuojas jaunuolis, pasirodo, buvo narkotikais apsvaigęs, jo mašina neapdrausta, todėl bus gana sunku iš jo išgauti nuostolių padengimą".

ADELAIDEJE G Y V E N A N C I U S ausroks ir ausroks išjudino pernai vasarą Toronte įvykęs Kauno "Ausros" berniukų ir mergaičių gimnazijų penklasdešimtmečio minėjimas, kuriame dalyvavo apie 400 buvusių auklėtinii ir mokytojų. Adelaidėje mokytojos A. Petruskevičienės ir J. Jonavičiaus iniciatyva ausroks ir ausroks turėjo jau kelias bendras popietes, kurių metu buvo pasidalinta atsiminimais, susipažinta su suvažiavimo nuotraukomis bei darbais. Mokytojos A. Petruskevičienės sausio 23 d. sukvietė pasitarime buvę nutarta įsteigti specialų fondą lituanistiniam švietimui skatinti. Iniciatoriai tiki, kad jų pastangas parems ir kitose Australijos vietovėse gyvenantys ausroks bei ausroks.

VIKTORIJOS VALSTIJOS atstovais į lietuvių jaunimo II kongresą išrinkti Snleuolės Dagytė, Algis Milvydas, Elena Jomantiėnė, Dalia Saženytė ir Gabrys Zemkalnis. Melburno jaunimo komitetas tikisi padengti pusę jų kelionės išlaidų.

SIEMET SUKAKS 25 METAI, kai pokarinė lietuvių banga atvyko Australijon. Br. Straukas Adelaidės muzėjų archyve nori suteikti jų atelvių įsikurimo atsiminimus. Jie atelvių gali būti labai reikšmingi lietuvių išeivii istorijai. Atsiminimus prašoma siųsti Br. Straukui, 16 Church St., Highgate, S. A. 5063.

Italija

LIETUVIŲ TIKINČIŲ MEMORANDUMUI pusės valandos laidą "Dienos faktai" D. Ketvirtadienį skyrė Italijos valstybinių radijas. Italijos radijo korespondentas Niujorke Luca Liugori klausytojus supažindino su Jungtinių Tautų sekret. K. Waldheimui atsiųsto memorandumu turiniu, o korespondentas Maskvoje Ilario Fiore nušvietė memorandumo sukeltas nuotaikas Sovietų Sąjungos sostinėje, ypač užsienio diplomatų eilėse. Jis pabrėžė, kad religija tebėra gyva ne tik sovietų užimtose kraštuose, kaip liudija Lietuvos katalikų memorandumas, bet ir pačioje Sovietų Sąjungoje. "Dienos faktų" programoje dalyvavo ir vs. Kazimiero lietuvių kolegijos rektorius prel. dr. Ladas Tulaba. Atsakymams į programos vedėjo klausimą, ar memorandumas turės teigiamos įtakos didesnei religijos laisvei Lietuvoje, prel. dr. L. Tulaba konstatavo, kad tai priklauso nuo daugelio veiksnių, nuo laisvojo pasaulio reakcijos. Jau pats 17.000 parašų surinkimas komunistinio režimo sąlygos, nepaisant pasirašiusiems gresiančių bausmių, liudija sunkią tikinčiųjų būklę. Romos dienraščio "Il Messaggero" atstovas lietuvių katalikų memorandumą pavadino vienu ryškiausių dokumentų, atskleidžiančių pasauliui sovietinės propagandos melą. Oficialiai sovietų skelbiama religinė laisvė turi grynai propagandini tikslą. Praktiškai kompartija draudžia religinį švietimą bei auklėjimą, pilną laisvę ir valstybine parama teikdama tik ateizmo sklaidėjimą.

"CORRIERE DELLA SERA", didžiausias Italijos dienraštis, balandžio 10 d. laidoje paskelbė savo korespondento Giuseppe Josca pranešimą iš Maskvos apie TASSo žinių agentūros pastangas sumenkinti Lietuvos tikinčiųjų išsistų memorandumo efektingumą. Nors oficialiai tas memorandumas nebuvo paminėtas, Velykų proga TASSas daug vietos skyrė pasikalbėjimui su Vilniaus arkivyskupijos kapitulinu vikaru mons Česlovu Krivaičiu. Pasak TASSo, mons. C. Krivaitis teigė, kad Lietuvoje dabar yra 637 bažnyčios, kurias aptarnauja 815 kunigų, kad tikintiesiems netrūkstų nei maldaknygių, nei religinės muzikos gaidų ir kad jų reikalavimus pilnai patenkina kunigų seminarijos. Korespondentas G. Josca išspėja skaitytojus, kad tokiais atsakymais galėjo sugalvoti pati TASSo agentūra. Sunku patikėti, kad mons. C. Krivaitis kalbėtų apie kunigų seminarijas, kai iš tikro yra tik viena tokia seminarija Kaune, kuri toli gražu nepatenkina Lietuvos tikinčiųjų reikalavimų. Toliau korespondentas G. Josca mons. C. Krivaičio ar jo vardu duotas pačios TAAso agentūros atsakymus sugrąžina 17.000 Lietuvos katalikų pasirašytame memorandumė išdėstytais faktais ir ragina visus geros valios žmones atkreipti dėmesį į šį Lietuvos katalikų raštą Jungtinių Tautų sekret. K. Waldheimui.

Neliūdėk viena po langų

Obelų lapus nudrasko rudens,
ir nusinėš jau, rodos, amžinai...
O žinai, kad juos pavasaris
pabudins,
balti žiedlapiai vėl prasiskleis —
tikrai!...
Kaip ruduo, kaip žiedlapiai
tie mudu
vien gegužio lauksime nūnai...
Vyturėliais iššlama padangės,
o neverklam — juk žiema praeis...
Ir jų tonai mylimi ir brangūs
virš želmens skambės būrių
būriais...
Tad neverk, neliūdėk viena
po langų
tėviškėję vakarais tyliais...

Kaip obelų žiedai į žemę krisim,
kaip pavasaris pakilsim žydėti!...
Vyturėliais rudeni išskrisim, —
grįšim, klaimis lig augstos
žvaigždės!

Vyturėlių, obelų žiedų
neraudojai, neraudoj ir mūsų!...
Vilkaviškis, 1942. V.

Atsiųsta paminėti

Karys nr. 1, 1972 m. sausis. Pasaulio lietuvių karių veteranų mėnesinis žurnalas. Adresas: 916 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221, USA.

Pasaulio Lietuvių nr. 20/56, 1972 m. sausis-vasaris. Leidėjas — PLB valdyba. Adresas: 17516 Neff Rd., Cleveland, Ohio 44119, USA.

Jieškojo savito Lietuvos kelio

Istoriką kunigą daktarą Juozą Stakauską amžinybėn palydėjus

Tolstant nepriklausomybės laikotarpiui, mirtis retina ir istorikus, jame subrendusius bei išsimokslinsius. Su jų mirtimi siaurėja ir ta istorijos mokslo linkmė, kuri prasidėjo su nepriklausomybe. Tos jaunų linkmės jauni istorikai stengėsi rasti savitą mūsų tautos vystymosi kelią nuo pirmųjų istorinių amžių iki dabarties. Jie stengėsi parodyti, jog lietuvių tautos istorija nebuvo priedėlis ar papildymas gretimų tautų istorijai, kaip saviemiję rašė, bet turėjo savąją raidą. Jie jieškojo, kaip vienas jaunas mūsų istorikas išsireiškė — lietuvių praeityje.

Vienas neseniai iš gyvųjų tarpo pasitraukęs istorikas, jieškojęs savaimingo Lietuvos istorijos kelio, buvo kun. dr. J. Stakauskas. Jo gyvenimas, deja, taip pakrypo, kad jis tik trumpą laiką tegalėjo dirbti nepriklausomos Lietuvos istoriografijai. Jo įnašas į mūsų istoriją — ribotas. Dygliuotu keliu žengė Velionis į istorijos mokslo lauką, kuriame trumpai tegalėjo triūsti.

I

Gimęs Vilniaus apylinkėje (Mielagėnu valsčiuje), pradėjo mokytis I D. karo metu Vilniaus, paskui Švenčionių lietuvių gimnazijoje. Kai lenkai okupavo Vilnių su apylinkėmis, jis pasitraukė į nepriklausomą Lietuvą, į Marijampolę, kur tęsė mokslą gimnazijoje. Gyveno vargingai, kartais neturėjo net pastogės prisiglausti; galėjo mokytis vien tik geradarių šelpiamas. Baigęs gimnaziją 1922 m. išvyko į Austrijos Innsbrucko teologijos studijuoti. Po ketverių metų baigė mokslus ir buvo išvėntintas kunigu 1926 m. Grįžęs į savo gimtinę Vilniaus krašte, negalėjo eiti kunigo pareigų, nes trukdė lenkiškoji hierarchija. Išvyko į Austriją ir Vienos universitetė emė studijuoti istoriją. Susirado sau pragyvenimą vienuolyne Sacre Coeur kaip vienuolių kapelionas. Studijavo sunkiai versdamasis, nes vienuolyne teturėjo kambarį ir maistą. Baigė universitetė istorijos daktaro laipsniu 1930 m. Pasiliko gyventi Vienoje ir atsidėjo Lietuvos istorijos studijoms. Pradėjo nuo savo disertacijos, kuri lietė Mindaugo krikštą, ir ją pšlėsdamas nagrinėjo Lietuvos santykius su Vakarais XIII a. Vienoje kaupė medžiagą tai temai ir jau vėliau, parvykęs į Lietuvą (1932), pradėjo skelbti straipsnius, juos perredagavęs, 1934 m. išleido veikalą "Lietuva ir Vakarų Europa XIII amžiuje."

Sis kun. dr. Stakausko veikalas yra pirmą platį besikuriančios Lietuvos užsienio politikos apžvalga. Su giliu įžvalgumu ir plačiu šaltinių panaudojimu parašytame veikle išryškėjo autorius istorikas ir kartu teologas. Daugiausia dėmesio kreipė Mindaugo apostazijos klausimui, vyskupijų steigimui, vokiečių ordinui, kovoms su lietuviais ir ypač popiežių politikai. Autoriaus iš esmės istoriniai svarstymai būdingi istorikams teologams. Stakausko darbas — iš dalies bažnytinės istorijos kūriny.

Stakausko veikalui nemaža dėmesio teikė ir V. T. Paštu rusiškai parašytame darbe (neseniai Vilniuje išleistas lietuviškas vertimas) "Lietuvos valstybės susidarymas" (1959). Nors jis ir kritikuoja Stakausko veda-

Jungtinis Ročesterio Lietuvių Bendruomenės choras, vad. muz. J. Adomaičio, ir Hamiltono Aušros Vartų parapijos choras, vad. muz. A. Paukšnio, balandžio 15 d. Hamiltono choro tradiciniame vakare atliko meninę programą

Didėja susidomėjimas Vasario 16 gimnazija

Pasikalbėjimas su gimnazijos direktorium, aplankiusiu Kanadą ir Jungtines Amerikos Valstybes

Jaunas, vos per 50 persirites Vasario 16 gimnazijos direktorius dr. V. Natkevičius atskrido iš V. Vokietijos ir sparčiu tempu apkeliavo kaikiurias lietuvių kolonijas JAV-se ir Kanadoje. Kai atsilankė "TZ" redakcijoje, buvo gera proga jį paegzaminuoti.

— Kas Jus privertė taip staigiai skristi S. Amerikon?
— Gimnazijos reikalai. Iki šiol stambiausias mūsų gimnazijos

remėjas kun. B. Sugintas, gyvenęs Čikagoje, mus gana stipriai šelpė, pastoviai telkdamas aukas. Dabar jo sveikata nebeleidžia to darbo tęsti. Jį aplankiau, gavau aukotojų sąrašus ir suradau kitus asmenis aukoms telkti. Vasario 16 gimnazija kun. B. Sugintui yra nepaprastai dėkinga už tokį reikšmingą jo darbą per eilę metų ir linki jam atgauti prarastas jėgas.

— Rodos, jau turite naujus gimnazijai rūmus ir naują bendrabutį?

— Taip, jau kuris laikas dirbame naujose patalpose. Naujasis bendrabutis mergaitėms jau baigiamas. Sekanti rudenį ten persikels visos mergaitės (apie 50) ir dalis berniukų. Po to pradėsime rūpintis berniukų bendrabučio statyba. Pirmiausia teks išsiaiškinti, kiek paramos gausime iš V. Vokietijos vyriausybės. Nuo to priklausys tolimesni mūsų žingsniai.

— Ar nestokojate mokinių?
— Dabar yra 80. Tai visai neblogas skaičius, bet V. Vokietijos vyriausybė laiko jį per mažu ir norėtų matyti bent 100. Tada lengviau būtų ir su pašalpomis bei statybomis.

— Iš kur daugiausia atvyksta Jūsų mokiniai?

— Žinoma, iš V. Vokietijos. Šiuo metu susidomėjimas Vasario 16 gimnazija kyla ir S. Amerikoje. Turime net 10 lietuviukų iš JAV. Tuo reikalu turėjau progos kalbėti Čikagoje lietuvių gydytojų susirinkime. Ten į šį klausimą buvo pažūrėta gana palankiai. Tik viena kita motina kėlė abejonių dėl vaikų akcento. Esą Vasario 16 gimnazija sugadinsianti anglų kalbos tarėną. Paaiškinau, kad anglų kalbą Vasario 16 gimnazijoje dėsto JAV-se gimusi ir ten visus mokslus baigusi Eglė Pauliukonytė, kurios tarėna yra tikrai amerikietiška. Be to, tai rodo ir pavyzdžiai: dabar turimų Amerikos lietuviukų akcentas nėra kiek nenukentėjęs.

— O kaip su Kanada? Ar neturite gimnaziją Kanados lietuviukų?

— Buvo atvykęs Beniušis iš Montrealio, bet po vienu atostogų nebesugrįžo. Kol kas kanadiečių mokinių neturime. Tiesa, vienas torontietis talkina berniukų bendrabutyje, bet jis nėra mūsų gimnazijos mokinys.

— Mokytojų netrūksta?

— Tuo tarpu jų turime. Dailis jų yra vokiečiai. Mat, mūsų mokiniai turi pakankamai išmokti vokiečių kalbos, nes baigiamuosius egzaminus turi laikyti vokiečių kalba, dalyvaudami švietimo ministerijos atstovui. Siemet turėsime 3 abiturientus.

— S. Amerikoje gimnazijos vargsta su narkotikais, hiplais, triukšmadariais? Ar Vasario 16 gimnazijoje turite tą pačią problemą?

— Šiaip jau V. Vokietijos gimnazistinis jaunimas seka amerikinių stilių. Didmiesčių gimnazijos ir Vokietijoje turi panašias problemas. Turiu pasidžiaugti, kad Vasario 16 gimnazijoje viso to nėra. Gyvename toli nuo didžiųjų centrų, mokinių skaičius nedidelis, gyvena bendrabučiuose, tad nesunku tiems dalykams sukontroliuoti. Prieš porą metų buvo atsiradęs vienas mokinys iš Hamburgo, kuris bandė ir pas mus kelti nerimo, bet buvo greitai pastebėtas ir sutvarkytas.

— Ar veikia mokinių organizacijos?

KAS UŽ LIETUVĄ KOVOJA, TAS Į LIETUVIŲ FONDĄ STOJA!

Canadian Art Memorials Ltd.

Louis Temporale, oficialus skulptorius Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.

Atlieka įvairius kopų paminklų akmens ir skulptūros darbus. 176 Lakeshore Road West — Port Credit, Ont. Tel. CR 8-2757 Namų tel. CR 8-4529

Dabar pats geriausias laikas užsakyti, nes nesame priversti skubinti išpildyti užsakymus, todėl galime daug atidžiau atlikti darbą savo dirbtuvėje.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

LIETUVIŲ RASYTOJŲ DRAUGIJOS 1971 m. premija paskirta Britanijos Londone gyvenančiam rasytojui Kazimierui Barėnui už knygą "Dividešimt viena Veronika". Tūkstantio dolerių premijos mectenatas yra JAV Lietuvių Fondas. Vertintojų komisiją sudarė: pirm. Pranas Naujokaitis, sekr. Paulius Jurkus, nariai — Kotryna Grigaitytė, Antanas Sabalis ir Leonardas Žitkevičius. Sprendimas balsų dauguma buvo padarytas balandžio 15 d. komisijos posėdyje Brooklyn, Kultūros Židinyje.

LIETUVIŲ PROFESORIŲ DRAUGIJA Amerikoje jau išleido 912 psl. veikalą apie Lietuvos universitetus. Norintiems jį įsigyti, bet iš anksto neužsprendusiems v e i k l a s kainuos \$20. Kreiptis į Lietuvių Profesorių Draugijos Amerikoje pirmiškai teks išsiųsti vienintelį administratorių St. Dirmantą, 6616 So. Washenaw, Chicago, Ill. 60629, USA.

PROF. A. MACEINA šiuo metu rašo veikalą "Krikščionis pasauliui". Jame gvildinama: pasauliškio problema, pasauliškio pasiuntinybė, pasauliškio veikla, kunigo kaip atpirkimo skleidėjo ir vienuolio kaip perkeltimo prasmės klausimas. Du pirmieji skyriai jau parašyti. Iki vasaros pradžios profesorius tikisi šį veikalą užbaigti. Jo rašymą skleidė prof. Z. Ivinskio mirtis, kurią A. Maceina jautriai pergyveno. Dėl silpnos sveikatos gydytojas prof. A. Maceina neleidė dalyvauti Z. Ivinskio laidotuvsė. Naujasis A. Maceinos veikalas numatomas išleisti "T. Žiburiuose", finansuojant kun. P. Ažubaliui.

STASIO SANTVARO redaguotus Fausto Kiršos raštus "Palikimas" ruošiasi išleisti Lietuvių Rasytojų Draugija. 400 psl. knygoje bus baigti ir nebaigti eilėraščiai, "Aidų aidų" fragmentai, "Pelenų" III ir IV dalis, satyrinė poema "Pabėgėliai", užrašai bei samprotavimai literatūros ir kitomis temomis. Faustas Kirša mirė Bostone 1964 m., savo raštų išleidimui palikęs apie \$2000, kurie padengti tik dalį spausdinimo išlaidų. Lietuvių Rasytojų Draugijos valdyba kviečia visus velionies bičiulius ir jo talento gerbėjus nedelsiant siųsti aukas šiuo adresu: Lithuanian Writer's Association, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221, USA.

LITERATŪROS VAKARAUGUŽ 6 d. Vašingtone, Glendale pradinės mokyklos salėje, rengia ateitininkai. Programoje su savo kūryba dalyvaus Jonas Aistis, Kazys Almenas ir Jurgis Blekaitis, o aktorius Henrikas Kačinskis skaitys Antano Vaičiulio raštų ištraukas. Tautiniais šokiais programą pajavins Vašingtone ir Baltimorės tautinių šokių grupė.

"A PICTURE HISTORY OF EASTERN EUROPE" — tai 1971 m. išleistas gausiai iliustruotas apžvalginio pobūdžio leidinys, kuriame nemažai vietos skirta ir Lietuvai. Jis yra didelio, albuminio formato, 374 psl. ir kainuoja \$12.50. Leidinio autorius — Ellsworth Raymond, Rusijos klausimų žinovas, Niujorke, ir John Stuart Martin, autorius leidinio "A Picture History of Russia". Leidėjas — Crown Publishers Inc., 419 Park Ave South, New York, N. Y. 10016, USA. Leidinys susikirstytas į tris dalis: satelininiai sovietų kraštai, nepriklausomi komunistiniai kraštai ir sovietinės respublikos. Pastaryjų tarpe įrikuota ir Lietuva. Šio skyriaus pradžioje įdėtas orientacinis žemėlapis ir sovietinė LTSR emblemą. Pažvelgus į ją, atrodo, kad ir turinys yra sovietiškas. Perskaičius įspūdis patikėta gana teisingai, remtasi patikimais šaltiniais, nors yra vienas kitas netikslumas. Skaitytojas ypač pasigenda Lietuvos valstybės ženklų vyčio ir geresnio iliustracijų parinkimo. Šio skyriaus talkininkais paminėti: Kęstutis Čižiūnas, Laisvosios Lietuvos Komitetas ir Galia Zilionis. Aplaami, leidinys amerikiečių skaitytojui bus geras informacijos šaltinis, traukias jo dėmesį iliustracijų gausai.

LIETUVOS VOKIEČIUS jungė dabar jau sustabdytas laikraštis "Heimatstimm", kuriame buvo parodyta nemaža nuosirdumo Lietuvai. Laikraštį privertė užsidaryti jaunosios kartos nesidomėjimas savo tėvų praeitimi. Vokiečių išsikraustymą ryžosi išsaugoti istorijai Albert Unger knygtu "Der Auszug der Deutschen aus Litauen", kurią pernai išleido F. W. Siebert leidykla Oldenburge. Kruopščiai paruošta knygtu autorius pradedą 600 metų vokiečių įsikūrimo Lietuvoje istoriją ir tik po to pereina prie skaudaus išsikraustymo 1941 m. Atsisveikinimas su Lietuva iš tikrųjų buvo nelengvas, nes vokiečių mažuma čia buvo gerai įsikūrusi, turėjo savo organizacijas, laikraštį ir gimnaziją. Iš Lietuvos tomis lemtingomis dienomis išvažiavo 41.000 vokiečių, kurių eilėse buvo ir nemažas skaičius vokiečių suvaivinsiu lietuvių. A. Unger duomenimis, 69% Lietuvos vokiečių buvo ūkininkai, 20% — amatininkai, 6% — prekybininkai. Vokiečiai Lietuvoje turėjo apie 5.000 ūkių su maždaug 70.000 hektarų žemės. Leidinyje yra paskelbti su vokiečių išsikraustymu iš Lietuvos susiję dokumentai, aprašoma kelionė, pasinaudojant anuomet leisto laikraščio "Deutsche Nachrichten fuer Litauen" reportažais. Iliustracijai panaudotos kelionės nuotraukos.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

VILNIAUS KONSERVATORIJOS Aldonos Dvarionaitės fortepijono klasės studentų koncerte buvo atlikti trys retai girdimi kūriniai — K. V. Banaicio "Sutemos giesmės ir vijijos", V. Bacevičiaus "Etiudai" ir Vl. Jakubėno "Muzikiniai vaizdėliai". Jais buvo papildyta tokiem koncertams įprasta klasikinė programa.

VILNIAUS DAILES PARODŲ RŪMUOSE atidaryta paroda, skirta Vilniaus meno mokyklos auklėtinio dail. Vinco Smakausko-Smokovskio 175-osioms gimimo metinėms. Jis yra iliustravęs A. Mickevičiaus "Konradą Valenrodą", J. Kraševskio "Vitolio raudą", jamžinės savo piešiniuose Trakų pilies griuvėsiuose aptiktas dvilios freskų liekanas, sukūręs tokių grafikos kūrinių, kaip "Kęstutis pas kryžiuočius", "Jonas Sobieskis", "Žygimantas III". Sukaktuvinėje parodoje buvo išstatyti 45 piešiniai, 41 eskizas, 8 estampai ir 10 iliustracijų J. Kraševskio knygai "Vitolio rauda".

VILNIAUS PLOKSTELIŲ STUDIJA paruošė operos veteranų — soprano Aleksandro Staskevičiūtės ir baritono Juozo Mažeikos įrašus dviem ilgo grojimo plokštelėm. Iš atnaujintų įrašų pagamintos plokštelės bus A. Račino, A. Kačanausko, S. Simkaus, V. Klovos harmonizuotų lietuvių liaudies dainų, B. Smetanos, G. Puccini, A. Dvoržako, A. Rubinsteinio ir J. Karnavičiaus operų arijų.

DVI RYGOS RADIO literatūrinės laidos buvo skirtos Jono Avyžiaus romano "Sodybų tuštėjimo metas" ištraukoms. Romaną į latvių kalbą yra išvertusi T. Jarmolinsk. Rusų kalba šį romaną jau 1971 m. paskelbė Maskvoj leidžiamas žurnalas "Družba Narodov".

VILNIAUS KONSERVATORIJOS rektorius prof. Jurgis Karnavičius atšventė 60 metų amžiaus sukaktį. Sukaktims paminėti Vilniaus konservatorija turi šventinius vakarus, kurių vienas buvo skirtas rektoriaus pianisto prof. J. Karnavičiaus koncertui. Jame skambėjo Beethoveno, Čiurlionio, Brahmo ir Sopeno kūriniai. Koncerte dalyvavo prof. J. Karnavičiaus bendradarbiai, auklėtiniai, kultūros veikėjai. Vilniaus konservatorijai sukaktuvininkas vadovauja nuo 1949 m.

VILNIAUS UNIVERSITETO etnografinis ansamblis, vadovaujamas Aldonos Raveičienės, suvaivindė naują spektaklį "Turgus prasideda". Po vaidinimo pirmą pasirodymą universitete turėjo Eugenijaus Mažiliaus komištine kaimiška kapela. Vakaro pelnas buvo skirtas Lietuvos paminklų apsaugos fondui.

VILNIAUS FILHARMONIJOJE du koncertus turėjo svečiai iš Austrijos — Klagenfurto muzikos mokyklos choras "Madrigalas", daugelio tarptautinių konkursų laureatas. Jo repertuare yra tokie klasikiniai kūriniai, kaip A. Scarlatti "Ekultate Deo", J. S. Bacho kantata "Singet dem Herrn ein neues Lied", C. Orffo — "Cattuli carmina" ir kt. Išvykai į Vilnių "Madrigalas" buvo paruošęs ir lietuvišką dainą "Bijūnėlis žalias".

PANEVŽIJE BUVO SURENGTAS II literatūrinis kompozicijų ir poezijos spektaklių konkursas. Miestų grupėje dvi pirmąsias premijas laimėjo Lietuvos žemės ūkio akademijos dramos studija už literatūrinę kompoziciją Vytauto Mačernio poezijos motyvais "Žmogaus apnuoginta širdis" ir Naujosios Vilnios kultūros namų kolektyvas už poezijos spektaklį "Noriu kalbėti". Šio saviiekininkų konkurso rajonų grupėje i vieta teko Plungės kultūros namų spektakliui "Pokalbis su motina", liaudies teatrų grupėje — Vilniaus "Aušros" klubo poezijos spektakliui "Kareivis".

VILNIAUS OPEROS IR BALETO TEATRAS žymiosios balerinos Marijos Juozapaitės amžiaus šešiasdešimtmetį paminėjo L. Minkaus baleto "Don Kichotas" spektakliu, kuriame pagrindinius vaidmenis atliko latvių baleto jaunaisios kartos atstovai Zita Ers ir Genadijus Gorbaniovas. Svečiai iš Latvijos priminė prieš 35 metus Rygoje įvykusias labai sėkmingas Marijos Juozapaitės ir Broniaus Kelbauskio gastroles, kai jie du daug pagrimų susilaukė už tuos pačius vaidmenis "Don Kichote". Tada ši geriausia lietuvių baleto pora buvo pačiame savo žydėjime. Prieš pradėdant baleto veteranas M. Juozapaitės sukačiai skirtą "Don Kichote" spektaklį, dalyvis su jos kūrybinu keliu supažindino L. Motiejūnaitę. Po spektaklio M. Juozapaitė susilaukė gausių sveikinimų. Iš scenos ji yra pasitraukusi daugiau kaip prieš 10 metų ir savo patirtį dabar perduoda vaikams baleto studijoje.

TELSIŲ KRASTOTYROS MUZEJUS prie Masių ežero steigia buities skyrių po atviru dangumi. Čia išaugs trys praėjusio šimtmečio lietuviškos sodybos — briednioko, vidutinio ir pasiturinčio. Jau pastatyta iš Briedikų kaimo gyventojos Albertos Mikalauskienės nupirktą kletis, perkliamas 1870 m. statytas pasiturinčio ūkininko 11 kambarių gyvenamasis namas. Trim muzėjinėm sodybom bei jų pastatam yra numatytas 15 hektarų plotas.

V. Kst.

UNITED TRUST

BLOOR—RUNNYMEDE, \$22,900 prašoma kaina. Mūrinis 5-ųjų kambarių namas su įvairių ir vie-
garažu. Moderni virtuvė, dide-
li kambariai.

ANNETTE — RUNNYMEDE, \$25, 800 prašoma kaina. Mūrinis 7-ųjų kambarių namas su įvairių ir garažu. Dvi modernios virtuvės, naujas šildymo įrengimas. \$3,900 įmokėti.

BLOOR — JANE, prašo \$10,000 įmokėti. Atskiras, mūrinis, dvie-
jų aukštų, 7-ųjų kambarių namas su įvairių ir garažu. Moderni virtuvė (galimybė antrai). Arti požeimio.

ISLINGTON, \$32,900 prašoma kai-
na. 3-jų miegamųjų, vieno aukšto (bungalow) mūrinis namas su privačiu įvairių. Arti susisie-
kimo ir krautvių. Norėtų \$8,000 įmokėti.

Parūpiname geromis sąlygomis mortgicijus

B. SAKALAS. Tel. 762-8255

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

Kasos valandos:

Pirmad. 10-3
Antr. 10-3
Trečiad. uždaryta
Ketvirt. 10-3
ir 4.30-7
Penktad. 10-3
ir 4.30-8
Šeštad. 9-12
Sekmad. 9.30-1

MOKA:

už term. indėlius 2 metams 6½%
už term. indėlius 1 metams 6¼%
už taupomąsias s-tas (savings) 6%
už depozitus-čekių s-tas 5½%
DUODA PASKOLAS:
asmenines — iki \$10.000 8½%
nekiln. turto — iki \$50.000 8¼%

Nemokamas visu narių gyvybės draudimas pagal santaupų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų — iki \$10.000. Parduodame American Express kelionių čekius ir International Money Order — pinigines perlaides. Pirmame mokėjime už nekiln. turta, telefona, elektra, vandenį ir dujas. Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams

PROGRESS REAL ESTATE LTD. REALTOR

1072 Bloor St. W. Tel. 534-9286

BABY POINT — HUMBERCREST BLVD., naujos statybos, 8 gra-
žūs kambariai, 2 prausyklos, 2 virtuvės. Garažas su privačiu įva-
žiavimu. Namas be skolų. Įmokėti apie \$10.000.

BLOOR — ALHAMBRA AVE., prie Toronto Lietuvių Namų, 8 kam-
barių namas. Naujas šildymas, 3 virtuvės, 2 prausyklos, garažas. Įmo-
kėti \$8.000.

HIGH PARK AVE. — BLOOR W., šešių butų gražus namas. Visą lai-
ką išnuomotas, geros pajamos. Įmokėti apie \$20,000 ir viena atvira
skola 10-čiai metų.

HUMBERSIDE AVE. — INDIAN RD., 8 kambarių atskiras namas.
Dvi virtuvės, garažas su privačiu įvairių. Prašo \$29,500.

BLOOR — DUNDAS, krautuvė, tinkama betkokiam verslui, ir du butai.
Namas be skolų. Įmokėti apie \$15.000.

MIDLAND — PENETANG, tik 4 mylios nuo Midlando ir 1 mylia nuo
Georgian Bay ežero. 35 akrų žemės ir 7 kambarių mūrinis namas.
Grazi vieta vasaroti arba gyventi. Įmokėti tik \$4,000.

BLOOR — INDIAN RD., skoningai sutvarkytas 8 kambarių namas.
Naujas šildymas, 2 modernios virtuvės. Arti pukeaus susisiekimo ir
krautvių. Namas be skolų. Įmokėti apie \$8,000.

DUNDAS — BLOOR, arti požeimio susisiekimo, naujai išdekoruotas,
8 kambarių namas. Įmokėti tik \$5,000.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. Tel. 533-4414

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS, IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

YOUNG a. BIGGIN Ltd. Realtor

• 10 pardavimo įstaigų Toronto rajonuose •

Jei planuojate pirkti ar parduoti nekilno-
jamą nuosavybę, mielai jums patarnaus

1576 Bloor St. West • Telefonai: Įstaigos: 537-3431

Toronto 165, Ontario • Namų: 279-5988

W. VASIS REAL ESTATE

Didelis pasirinkimas namų, žemės ir kitos rūšies nuosavybių.

Skambinti — J. GUDAS

863 BLOOR St. W., Toronto 4, Ont. Tel. 534-7525

EXTRA REALTY LTD.

386 RUSHOLME RD. TORONTO 4 TEL. LE 1-1161

BLOOR — DUNDAS (Indian Trail), \$8,000 įmokėti, mūrinis, atski-
ras 7 kambarių namas, rūšyje dar vienas kambarys, garažas, vande-
niu-alyva šildomas, skubus pardavimas, geros pirkimo sąlygos. Atsi-
žvelgiant į vietą ir namą, gana žema pardavimo kaina.

PRIE 26 KELIO, arti Wasago, 10 akry geros dirbamos žemės prie
upės kranto; pagal susitarimą galima šiame sklype pastatyti 5-6 kam-
barių vasarnamį už \$5,000 per 7 dienas.

PRIE 26 KELIO ir Nottawasaga upės apie 2 akrus žemės ir 8 kam-
barių mūrinis namas.

J. KUDABA Namų telefonas 783-2105

Pasaulio lietuvių seimas — 1973 metais

Balandžio 22 d. Klevelande posėdžiavo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba, pirmi-
ninkaujama St. Barzduko. Ji nu-
tarė šaukti IV PLB seimą 1973
m. rugpjūčio 30 — rugsėjo 2 d.
d., t.y. Darbo šventės savaitga-
lyje. Vieta dar nenustatyta, nes
norima pirmiausiai susitarti su
numatytų vietų lietuvių bend-
ruomenėmis. Remiantis valdy-
bos narių balsų dauguma, nu-
spręsta kreiptis į šias vietas
tokia eile: Vašingtonas, Kleve-
landas, Čikaga. Seimo programą
paruoš ir ją vykdys pati PLB
valdyba, o seimo vietovėje bus
sudarytas techniškių darbų ko-
mitetas. Numatyta pagrindinį
dėmesį skirti tiesioginiams sei-
mo darbams visumos ir paskirų
sekcijų posėdžiuose. Dėlto nu-
tarta ruošti tik vieną platesnio
masto kultūrinį renginį. Be to,
bus stengiamasi sudaryti sąly-
gas socialiam svečių bei seimo
dalyvių pabendravimui.

Svarstyti ir pasaulio lietuvių
jaunimo kongreso reikalai. Dau-
giausia dėmesio buvo skirta Vo-
kietijos Lietuvių Bendruomenės
raštui, keliančiam jaunimo įjun-
gimą į VLIKo veiklą, atstovų
rinkimą kongreso metu, PLB
pritarimą. Nutarta to klausimo
sprendimą atidėti iki PLB sei-
mo.

Posėdyje pasidžiaugta nauju
žingsniu veiksmų darbo derini-
mo srityje. Į ankstyvesnį siūly-
mą sudaryti tarpveiksninge ko-
misiją palankiai atsiliepė VLI-
Kas ir diplomatijos šefas St.
Lozoraitis. Numatytoji komisija
bus studijinio pobūdžio. Ji ga-
lės teikti savo pasiūlymus bei
rekomendacijas atitinkamiems
veiksniams. Tokiai komisijai su-
daryti numatyta organizacinė
paskomisė, kurioje iš Pasaulio
Lietuvių Bendruomenės valdy-
bos įsijungia dr. H. Brazaitis. Jon
savo atstovus paskirs ir kiti veiks-
niai.

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

streiko kenčiančius mokesčių
mokėtojus. Trečią streiką tu-
rintys Toronto šūkščių surinkė-
jai į valandą gavo \$3.58. Kyla
klausimas — kiek torontiečių,
turinčių didesnio pasirušimo
reikalaujančias pareigas, gauna
tokį atlyginimą? O vis dėlto
jiems reikės padengti padidinti-
tais nuosavybių mokesčiais kiek-
vieną šūkščių surinkėjų išsiko-
votą centą. Streikuoti jau ruši-
asi ir miesto įstaigų tarnautojų
unija. Tokius streikus turėtų už-
baigti juos draudžiantis įstaty-
mas ir privalomas arbitražas at-
lyginimo padidinimui nustatyti.

Už nepaprastai ryškius mėnu-
lio vaizdus pasaulis turi būti dė-
kingas torontiečio John Lowe-
ry išradimui, kuris per dalį se-
kundės transliacijos iš mėnu-
lio juostą pakeičia į filmą, padi-
dinamas ryškumą net 80%.
Erdvėlaivio "Apollo XVI" as-
tronautų televizijos transliacijos
buvo taip ryškios, kad pirmą
kartą žiūrovai galėjo matyti as-
tronautų kojų išjudintas mėnu-
lio dulkes. Jeigu seniau astro-
nautai buvo panašūs į šmėklas,
tai ši kartą mėnulyje visi matė
žmones, žemės atstovus, ir ga-
lėjo stebėti jų eksperimentus.

"Opportunities for Youth"
programa studentų ir moksleivių
vasaros darbams šiemet yra nu-
mačiusi \$34 milijonus. Įteikti
darbo projektai jau yra atrinkti
ir patvirtinti. Valstybės sek-
retoriaus departamentas jų auto-
rius painformuos laišku tarp
balandžio 17 d. ir gegužės 1 d.
Ši programa parūpins darbo
29.000 jaunuolių. Iš viso fede-
racinės valdžios lėšomis darbus
gaus apie 70.000 jaunuolių, kai
tuo tarpu darbo įiekančių stu-
dentų ir moksleivių gali būti net
apie 1.300.000.

Pajamų mokesčių blankai tu-
ri būti užpildyti ir pasiūti Ot-
avon iki balandžio 30 d. Kadangi
šiemet balandžio 30 yra sekma-
dienis, mokesčių įstaiga šią da-
tą pratęsia viena diena. Blankai,
kurį voka turės gegužės 1 d.
pašto antspaudą, bus laikomi ne-
pavėlavusiais.

S P O R T A S

AUSROS ŽINIOS

XXII š. Amerikos lietuvių sporti-
nės žaidinės Klevelande balandžio
22-23 d. d. Ausros klubas dalyva-
vo su vyrų A krepš. komanda, su jau-
nių A ir B krepšinio komandomis,
mergaitių krepšinio komanda, sach-
matų ir stalo teniso vyrų ir moterų
komandomis.

Vyrų A klasės žaidimo rezultatai:
I žaid. Ausra — Čikagos Neris 98:72,
laim. Neris. II žaid. Ausra — Kleve-
lando Žaibas, laim. Ausra. III žaid.
Ausra — Cicero Ateitis, 53:49, laim.
Ateitis. Iš 5 komandų Ausrai teko
IV vieta.

Jaunių A klasės žaid. rezultatai:
I žaid. Ausra — Detroito Kovas 62:
49, laim. Ausra. II žaid. Ausra — Či-
kagos Neris 84:48, laim. Neris. III
žaid. Ausra — Klevelando Žaibas 41:
30, laim. Žaibas. Iš 6 jaun. komandų
Ausrai teko IV vieta.

Jaunių B kl. žaidimo rezultatai:

Nuoširdžiai dėkoju dr. A. Pacevi-
čiui už pasiuntimą į Sv. Mykolo li-
goninę ir nuolatinę priežiūrą joje
gulint. Ačiū Mr. P. Henessy už nu-
vežimą į ligoninę ir parvežimą į na-
mus; už dažną lankymą ir gėles J.
S. Šimkams, o taip pat M. Kazlaus-
kieni, V. Reiter, R. Smith; už
aplankymą — p. p. Br. Karaliui, P.
Gavėnčiui, dr. A. ir D. Barkaus-
kams, K. Bridžiui, Leo Kiseliui,
R. Juknevičiui ir W. Miusi; Adelei
Visockienei už telefoninį paguodi-
mą.

Visiems Jums dėkingas —

Petras Lingė

ELEKTROS RANGOVAS

Fleet Electric Co. Ltd.

Atlieku visus elektros

įrengimo darbus Toronte

923-7194. Sav. A. Čeponis

City Driving School

Pripažinta Ontario Safety
Lygos ir Board of Education.
Baigęs šią mokyklą gauna pils-
nų autovežimui draudą. Nemo-
kami nurodymai klaseje ar na-
muose turintiems laisvinius lei-
dimus. Mokome vairuoti stan-
dartinis ir automatinis auto-
mobilus. 1076 BATHURST ST.
Tel. LE 2-3656. Rytuose HO 6-1331

Notaras

A. Liūdžius, B.L.,

47 Howard Park Ave.

(Toronto-Dominion Bank postotas)

Priėmimo laikas pagal susi-
tarimą telefonu 537-1708

Lietuviška baldų

dirbtuvė Toronte

P. Lubyas. Tel. WA 2-7981, 261-0537

Daromi nauji minkšti baldai ir ap-
traukiami seni PIGIA KATNA.

Ateitininkų žinios

Jaun. mergaitių ir berniukų susi-
rinkimai — sekmadienį, balandžio
30 d., 2 v. Mergaitės renkasi L. V.
Namuose, berniukai — Priskikimo
par. patalpose.

Vyr. moksleivių susirinkimas —
balandžio 30, sekmadienį, 5 v., ate-
itininkų kambaryje. Visi privalo da-
lyvauti.

Vasaros stovykla Wasagoje bus nuo
liepos 23 d. iki rugpjūčio 6 d. Ji
bus suskirstyta į jaunučių (7-12 m.)
ir vyresniųjų (13-18 m.) grupes. Ūki-
nės stovyklos dalį tvarko tėvų komi-
tetas. Šiais metais, pakilus maisto
kainoms, nustatytas sekantis stovyk-
los mokestis: 1 stovyklautojas dviem
savaitėm — \$50, 1 stovyklautojas vie-
nai savaitėi — \$30, du stovyklautojai
iš tos pačios šeimos 2 savaitėm —
\$90, du vienai savaitėi — \$50, trys
dviem savaitėm — \$115 ir trys vienai
savaitėi — \$60. Be to, kiekvienas
stovyklautojas moka po \$1 už savaitę
stovyklavietės išlaikymui. Reikia šei-
mininkų, kurios galėtų stovyklos me-
tu dirbti virtuvėje. Galinčios padir-
bėti prašomos paskambinti Z. Gir-
dauskiui tel. 533-0342.

Tėvų komitetas dėkoja visiems, ku-
rie prisidėjo prie loterijos. Didžia-
sia padėka aukojusiems fantas: ate-
itininkams sendraugiams — \$50, dai-
lininkams — p. Stankuvienei ir p.
Žiuraitienei už padovanotus paveik-
lus, p.p. Danačiams už nemokamą
loterijos bilietų išspausdinimą.

Skautų veikla

• Šį šeštadienį, bal. 29, kasmet
kanadiečių skautų organizuojama
obuolių diena, kurioje dalyvaus ir
"Rambyno" tuntas kaip 226 grupė.
Draugovės renkasi 8.30 v. ryto į
University Settlement Centre, Gran-
ge Ave. Tarnyba truks iki 3 v.p.p.
Tėvų pagalba reikalinga skautų
transportacijai. Atstovaudami lietu-
vių grupėms, dalyvausime su labai
tvarkingomis uniformomis.

• Romuvai aukoją \$50: V. Pet-
raitis; \$30: P. Gulbinas; po \$20: R.
J. Karasiejai ir P. Kudreikis. Ačiū.
• Sv. Jurgio šventę "Satrijos" ir
"Rambyno" tuntai paminėjo bal. 23
d. pamaldomis Sv. Jono Kr. bažny-
čioje su pritaikytu kun. J. Staškaus
pamokslu. Popiet Priskikimo salėje
abu tuntai turėjo iškilmingą sueigą.
Sveikino "Satrijos" tunt. dv. vado-
vas kun. kleb. P. Azubalis ir Kana-
dos rajono vadeivė S. D. Gauskienė.
Oficialioji dalis baigta Tautos him-
nu. Po trumpos pertraukos buvo ro-
domos skaidrės iš skautų-čių gyve-
nimo ir ps. S. Skėmos filmas apie
penktąją Romuvos stovyklą.

• Bendra Toronto skautininkų-
kių sueiga — gegužės 3 d., 8 v. v.,
skautų būkle. Po specialiu pranešimu
bus diskutuojamos š. m. skautiškos
veiklos aktualijos.

• Romuvos k-to posėdyje nusta-
ta išvykų darbas į stovyklavietę
tokia eile: gegužės 13 d., gegužės 20
d., birželio 3 d., birželio 17 d. (visų
tarka), birželio 24 d., liepos 1 d. (di-
džioji tarka).

• Kviečiami skautininkai regist-
ruotis į susipažinimo su kanadiečiais
ir kitų taut. grupių vadovais pobūvį,
kuris įvyks gegužės 5 d., 7.30 v.v.,
Priskikimo parodų salėje. Regist-
ruoja ps. P. Regina.

• Balandžio 23 d., šv. Jurgio iškil-
mingoje sueigoje įdėjo davė: A. Bart-
ninkaitė, G. Mažeikaitė, L. Trinkū-
naitė ir A. Šernaitė. Pakeltois į vyr.
laipsnius — v. sl. R. Sapokšnaitė, D.
Steponaitienė, J. Šeškutė, R. Maže-
ikaitė; į sl. — S. Valiūnaitė, 2. Šil-
ninkaitė, L. Rusinaitė, V. Barakaus-
kaitė, S. Kazilevičiūtė, D. Barzdžiū-
tė; į psl. — R. Draugelytė, D. La-
zauskaitė, E. Kobelskytė, R. Zubric-
kaitė, D. Draugelytė ir R. Karosaitė.
I II pat. l. egzaminus išlaikė R.
Draugelytė ir D. Draugelytė. Visas
sveikiname.

• Šį šeštadienį, bal. 29 d., 2 v.
p.p., Lietuvių Vaikų Namuose renka-
si visos skaučių dr-vės į dainų mo-
kymosi sueigą, kuriai vadovaus ps.
seselė Ignė.

• "Dainos" dr-vės draugininkei E.
Jonaitytei išvykstant iš Toronto, nau-
ja dr-ke skiriama v. sk. sl. G. Sar-
kaitė, adj. psl. K. Rovaite.

• "Satrijos" ir "Rambyno" tun-
tai dėkingi s. K. Batūrai, ps. G. Sta-
nionui, ps. S. Skėmai, ps. G. Šernui,
ps. G. Valiūnienėi ir S. Dabkiui už
skaidres, jų paruošimą ir parodymą
bei filmą šv. Jurgio progą.

• LSS Lelijos ordinu už nuopelnus
lietuvių skautijai apdovanota S. M.
Vasiliauskiene. Sveikiname. C. S.

Brighton kino teatras

127 Roncesvalles Ave

Toronto, tel. 532-2710

Pirmiausia atspiraus, kad ne-
galėjau rodyti filmo "Brothers
Karamazov", kaip buvo skelbta.
Bus rodomas gegužės mėnesį.
Sekite skelbimus. Šią savaitę
BALANDŽIO 28 — GEGUŽES 3
nepaprasta meilės drama

Ryan's Daughter

Kasdien vienas seansas nuo
nuo 7 val. v. Šeštadieniais ir
sekmad. nuo 4 v.p.p. ir 7.15 v.v.

Nuo GEGUŽES 5 iki 10

dviguba programa

MOSQUITO SQUADRON
Europos invazija prieš V2 rake-
tas ir komedija su G. Lollobrigida

Buona Sera Mrs. Campbell

Sekite skelbimus specialiai apie
"BROTHERS KARAMAZOV"

6 psl. • Tėvishės žiburai • 1972. IV. 27 — Nr. 17 (1160)

AL GARBENS
REAL ESTATE
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.
Telefonai: LE. 6-2738 • LE. 6-2664 • 1611 Bloor St. W.

BLOOR — DUNDAS, 8 kambarių mūrinis namas, 2 virtuvės, 2 prau-
syklos, dvigubas garažas, arti požeimio bei krautvių. Prašoma
\$30,900. Viena atvira skola.

RONCESVALLES AVE., moderni vyrų drabužių krautuvė, galima
pirkti su pastatu ar be jo. Prašoma kaina už verslą \$8,500. Puiki
vieta, gerai išvystytas verslas.

BLOOR — SIX POINT, gražus 3 miegamųjų atskiras namas, puiki
moderni virtuvė, vandeniu-alyva šildomas, garažas su privačiu įva-
žiavimu, didžiulis sklypas; prašoma kaina \$31,900; nedideli mokes-
čiai, arti susisiekimo bei krautvių.

BLOOR — INDIAN ROAD, 6 kambarių mūrinis namas, moderni
virtuvė, gražus viduje; kartu parduodama su ekstra sklypu šalia,
maždaug 102 pėdų fronto; apie \$10.000 įmokėti nuosavybė neturi
skolų.

TRIBUTIS — VAKARUOSE, 17 kambarių, maždaug 10 metų senu-
mo, gražūs, erdvūs butai su balkonais; apie \$10.000 įmokėti; nuo-
savybė be skolų, gauna \$7.200 nuomos į metus, nedidelės išlaikymo
išlaidos, šeiminkai persikėlė į Britų Columbia. Turi būti parduotas.

Didelis pasirinkimas vienaaukščių (bungalow)

Al. Garbenis, arba **Pr. Kerberis,**
namų tel. HU 9-1543 namų tel. LE 5-1584

Pardavusiems bei pirkusiems per mus SPECIALUS PATARNAVIMAS

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAU-
SIAME TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

MOKA **IMA**
5½% už depozitus
6% už šėrus (numatoma)
6% už taupymo s-tas
6¼% už 1 m. term. dep.
6½% už 2 m. term. dep.
8% už asm. paskolas
8¼% už mortgicijus
Kapitalas virš penkių milijonų dolerių

ASMENINES PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGI-
CIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto.
VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet
nedaugiau \$2.000. A s m e n i n ė s paskolos mirties atveju
apdraustos iki \$5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus
sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min.
iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir
rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West,
Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

A. J. MORKIS

Sv. Jono Kr. par. žinios

— Tradicinis kapinių lankymas įvyks gegužės 28, sekmadienį. Norima iki minėtos datos pasiruošti ir pradinei parapijos naujųjų pastatų statybai. Apie tai artimoje ateityje bus paskelbta plati informacija.

— Parapijos statybos fondui aukų \$500 vienas kanadietis, kuris šiuo metu nepageidavo būti skelbiamas spaudoje; \$200: M. Krivickas iš Oakvilės; po \$150: P. A. Barauskai ir V. Andriukaitis iš Bracebridge, Ont.; \$125: A. S. Kaluzos; po \$100: J. Budreika ir S. J.

— Šį sekmadienį pamaldos — pagal vasaros laiką.

— Sveikiname naująją katalikų moterų draugijos valdybą ir josios pirm. Teklė Sekonienę. Kartu dėkojame buvusiai pirm. O. Jonaitienei ir valdybai už gražų darbą draugijoje ir parapijoje.

— Pirmosios Komunijos vaikų iškilmės — gegužės 7, sekmadienį. Seselės Dalios iniciatyva, iškilmės pajavinamos pačių vaikų aktyvumu įsijungimu į iškilmes. Po pamaldų bažnyčioje parapijos salėje įvyks vaikų vakalas.

— Motinos Diena — antrąjį gegužės sekmadienį. Pageidaujama Mišių už motinas, prašomi pasinaudoti šį sekmadienį išdalinamais lapeliais.

— Pakrikštyta: Andrius Vytautas Paškus ir Jonas Rimantas Mockus.

Lietuvių evangelikų liuteronų išganytojo parapijos žinios

— Penktadienį, 6.30 v.v., konfirmantų pamoka. 8.30 v.v. kun. E. Hahn rodytis skaidres ir kalbės apie savo darbą Indijoje bei dabartinę Indijos ir Pakistano padėtį. Visi nuširdžiai kviečiami.

— Sekmadienį, 9.30 v.v., pamaldos ir sekmadienio mokykla. Po to — Moterų Draugijos susirinkimas pas p. I. Delkuvienę, 14 Shand Ave., Etobicoke; kalbės ir rodytis skaidres apie Indiją misijonierė Greta Hahn-Trakytė. Visos narės ir visos parapijos moterys kviečiamos atsilankyti.

— Gegužės 6, šeštadienį, 7 v.v., įvyks Moterų Draugijos ruošiamas „Pavasario šventė“; programoje — 3 v. komedija „Pampalio piršlybos“. Režisuoją Juozas Jagėla. Po to — vaikų ir linksmoji dalis. Pavasario šventė įvyks Malonės liut. baž. patalpose, 1424 Davenport Rd., Toronto (blokas į rytus nuo Dufferin). Bilietai: suaugusiems \$2, jaunimui \$1. Jeigu jaunai pas I. Dauginienę 249-2067 ir pas I. Delkuvienę 233-8510. Visi kviečiami dalyvauti.

— Gegužės 7, sekmadienį, 2.30-8.30 v.v., Faith liut. baž. Hamiltone įvyks sekmadienio mokyklos mokytojų kursai. Transportacija rūpinasi p. Dambarienė.

— Pardavus kleboniją, parapija pirmą kartą yra be skolo.

II pasaulio lietuvių jaunimo kongreso finansų komisija Kanadoje, sudaryta KLB krašto valdybos, pasiskirstė pareigomis: pirm. inž. V. Luima, vicepirm. dr. S. Kazlauskas, vicepirm. K. Manglicaus, sekr. adv. H. Steponaitis, inž. A. Viskontas; nariai: R. Birgelytė, K. Batūra, dr. S. Čepas, R. Lasienė, S. Krašauskas, dr. A. Pacevičius, J. R. Simanavičius, H. Steponaitis, O. Delkus.

VIENTELE KANADOS VALDŽIOS REGISTRUOTA NATURALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydomieji judesiai, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. B. NAUJALIS, R.M. N.P. R.N.A. Natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3-8008.

SPRINGHURST VASARVETEJE, Lindale Ave., netoli lietuvių bažnyčios, parduodamas 100 pėdų plotio sklypas. Prašoma kaina \$6000.00. Tel. raudis Toronto tel. 534-8112.

MOTERIS įsiekio darbo namų ruošę, prie vaikų arba ligonio slaugymo. Gali ateiti ar gyventi vietoje. Skambinti po 6 v.v. tel. 769-5828.

ETOBICOKE PARDUODAMAS 4 miegamųjų „ultra split bungalow“; 73' x 208' valsmėdžiais apsidintais sklypas, elektrinis šildymas, dvigubas garažas, apsipirkimo centras ir susisiekimas vietoje. Pilna kaina \$46,000. Galima gauti žemų nuosimčių mortgijū. Tel. 749-5088.

PARDUODAMI vokiškos veislės mažai šuniukai. Tel. LE 1-1076.

MORTGICIAI. Dėl pirkimo, pardavimo ar investavimo į naujus mortgicijus prašome skambinti p. Barauskui, Realtor 231-6226 Toronto.

ATLIEKU VISUS NAMŲ REMONTŲ medžio darbus, taip pat darau ir naujus įrengimus. Pas mane galite gauti vartotų 2x4, durų, faneros. Tel. 533-5116. KAZYS CIBAS.

LIETUVIŠKA MAISTO GAMINIŲ KRAUTUVĖ

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto. Tel. LE 5-1258

Išvairios savo pastate rūkytos dešros ir mėsos, lietuviški sūriai, paršūnai, rūkyti unguriai, importuoti maisto gaminiai, bulvinės dešros ir kt. UŽSAKYMAI PRIIMAMI IR TELEFONU. NEMOKAMAS PRISTATYMAS

Išganytojo parapijos Ev. Liuteronų
MOTERŲ DRAUGIJA RUOŠIA

pavasario VAKARA

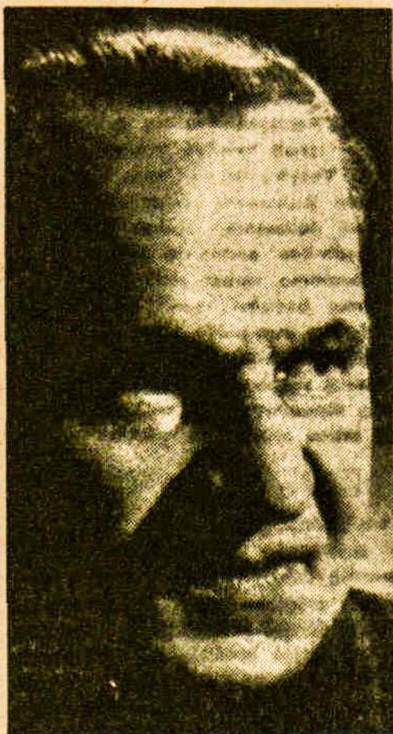
gegužės 6, šeštadienį, 7 v. v.,

GRACE LIUTERONŲ BAŽNYČIOS SALEJE,

— 1424 Davenport Road —

— (vienas blokas į rytus nuo Dufferin) —

Bilietus galima gauti pas p. I. Dauginienę 249-2067 ir p. I. Delkuvienę 233-8510.

Rašytojas Juozas Kraliauskas, kurio naujausio romano „Vaišvilka“ pristatymas rengiamas šį sekmadienį Toronte. Žiūr. skelbimą.

Sviesos taupymo laikas prasidės šį savaitę. Balandžio 29, šeštadienį, einan gulti prašoma neužmiršti pasukti laikrodžių rodyklės vieną valandą pirmyn.

Naujo romano „Vaišvilka“ parašyto torontiečio Juozo Kraliausko, pristatymo Toronte visuomeninė rengia Pristatymo Katalikų Vyrų Draugija šį sekmadienį, balandžio 30 d., 4 v. p.p., Pristatymo par. Parodų salėje. Romano literatūrinį įvertinimą pateiks Vl. Saltmiras, ištraukas skaitys A. Sungailienė. Rengėjai visus kviečia dalyvauti.

KLK Moterų Draugijos Sv. Jono Kr. parapijos skyriaus narių susirinkimas — balandžio 30, sekmadienį, po 11 v. pamaldų, kavinės patalpose. Valdyba

KLK Katalikų Centro posėdis įvyko balandžio 19 d. Pristatymo par. posėdžių kambaryje. Pirmininkaujant dr. J. Sungailai, aptarti paruošiamieji suvažiavimo darbai. Suvažiavimas bus gegužės 6, šeštadienį, Pristatymo Parodų salėje. Išsistinti pranešimai apie suvažiavimą visom parapijom bei kapeilijom. Parapijos kviečiamos siųsti į suvažiavimą savo atstovus (nuo 100 narių vieną), taipgi katalikiškos organizacijos ir institucijos. Atskiri pakvietimai nėra siunčiami. Suvažiavimas prasidės registracija 9 v.r., posėdis — 10 v.r., ir baigsis apie 5 v. p.p. Plačiau žiūr. 3 psl.

„Dainos“ grupės susirinkimas nukeltas į gegužės 7, sekmadienį, 3 v.p.p., pas E. Aleksienę ir K. Butnį, 70 Woodside Ave., tel. RO 9-7911. Visos narės kviečiamos dalyvauti, nes tai paskutinis susirinkimas prieš vasaros atostogas. M. F. Y.

Toronto lietuvių choras „Varpas“ ruošiasi pavasario koncertui gegužės 13, šeštadienį. Kartu su „Varpu“ dalyvaus sol. Jonas Vaskevičius ir jaunimo ansamblis „Birbynė“.

Trečiosios baltistikos konferencijos paruošiamieji darbai eina prie galo. Organizacinio komiteto posėdis įvyko balandžio 17 d. Tartu College patalpose. Paaikėjo, kad jau sudarytos beveik visos tarnybos. Šį kartą posėdyje dalyvavo ir keletas lietuvių: Alg. Banelis, p. Amulevičienė, p. Manglicienė, p. Mokuvičienė, p. Spudienė. Pageidaujama daugiau taktininkų registracijos, informacijos ir kitose tarnybose.

Paulius Klevinas garsėja sportinėje spaudoje kaip stato teniso žvaigždė jaunųjų žaidėjų grupėje. Jis yra tik 14 m. amžiaus ir yra laimėjęs visą eilę savo grupės meisterysčių. Apie jį daugiausia rašo „The Mississauga Times“. Balandžio 5 d. laidoje įdėtas apie jį ilgas Mike Toth straipsnis, kuriame sakoma, kad Paulius turis duomenų tapti vienu iš geriausių pasaulio stato teniso žaidėjų. Idėtos ir jo nuotraukos, bet niekur neminama jo tautybė. Straipsnyje sakoma, kad Paulius esąs ne tik jauniausias Kanados rinktinės žaidėjas (rungtynės su kiniečiais), bet ir vienintelis Kanadoje gimęs vyriškos giminės žaidėjas. Linkėtina jam geriausios sėkmės.

KVIEČIAME VISUOMENĘ!

rašytojo J. Kraliausko naujai išleisto

romano „Vaišvilka“ PRISTATYMA

balandžio 30, sekmadienį, 4 v. p. p.,

Pristatymo Parodų salėje.

Apie veikalą kalbės Vl. Saltmiras, Iėjimas nemokamas. ištraukas skaitys A. Sungailienė.

Pristatymo Katalikų Vyrų Draugija

Toronto lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti baltiečių studijinėje konferencijoje Toronte universitete gegužės 11-14 d.d. Joje bus visa eilė paskaitų, pritaikytų plačiajai visuomenei, dailės ir knygų paroda, banketas. Prašoma registruotis jau dabar. Registracijos mokeskis: visai konferencijai su būsimu suvažiavimu darbu leidiniu — \$25, be leidinio — \$15; vienai dienai — \$10, pusei dienos — \$5; registracija studentams visai konferencijai — \$5. Banketo bilietas — \$7.50. Čekius rašyti: „The 3rd Conference on Baltic Studies“ ir adresuoti: AABS, 18 Boulton Drive, Toronto 7, Ont. Nurodyti už ką siunčiami pinigai. Užsiregistruosieji gaus konferencijos programą, informacinę brošiūrą apie Torontą, numatomas ekskursijas, pramogas. Dalyvausiantieji bankete dižioj Hart House salę išgars Kalifornijos uolo prof. Jaan Puhvel, esto, kalba tema „Baltijos Panteonas“ ir galės dalyvauti šokiuose. Vietų skaičius bankete ribotas. Pirmenybė teikiama iš anksto užsiregistruojantiems. Šios konferencijos proga Wilowdale paštas sutiko antspaustuoti laiškus specialiu įrašu: Baltic Studies III Conference. Plačiau apie konferenciją žiūr. 5 psl.

Lietuvių Akademikų Draugija balandžio 22 d. Pristatymo muzikos studijoje pateikė duomenis anketos, liečiančios Toronte gyvenančių studentų ir filistierių pažūras ir lietuvių bėstinumą už Lietuvos ribų. S. Butkevičienė perskaitė suklasiifikuotus duomenis ir ju analize. Paaikėjo, kad iš 206 asmenų atsilię 38, t.y. 19%. Iš jų 90% pasisakė jaučiasi lietuviais, o už lietuvių išlaikymą už Lietuvos ribų — 84%. Iš viso buvo atsakyta į 27 klausimus. Juos, suglaustus į kelias pagrindines tezes, komentavo simpoziumo nariai: archit. A. Banelis, stud. R. Birgelytė, mokyt. Petruilienė, stud. A. Čepas, pirmininkaujant stud. Eug. Girdauskiui. Į jų pastabas įsijungė ir susirinkimo dalyviai, kurie, deja, nebuvo gausūs. A. Banelis, darydamas anketos išvadas, paminėjo, kad Akademikų Draugiją reikia likviduoti arba rasti naujas veiklos formas. Esą pasitenkinti vien paskaitų rengimu nebegalima. Dalyviai pateikė keletą sugestijų tolimesnėms veikloms ir skatino ją tęsti vienokia ar kitokia forma. Buvo išreikštas pageidavimas, kad akademikai dalyvautų baltiečių studijų dienose gegužės 11-14 d.d. Toronte. Po susirinkimo dalyviai buvo pakviesti pobūviui pas Dr-jos pirm. inž. Stonkų.

Tautybių savaitė — karavanui Toronte miesto taryba nutarė paskirti \$79.300 paramą. Si savaitė įvyks birželio 24 — liepos 1 d. Bus 44 tautybių paviljonai. Jų lankytojų vežios autobusai. Reklaminiėje brošiūroje 40-tu numeriu įrašytas ir lietuvių paviljonas Vilnius 1573 Bloor St. W.

Aukotojai „T. Žiburiai“ iš Toronte „Paramos“ gavo čekį ir šį laiską: „Lietuvių Kredito Kooperatyvo „Parama“ valdyba, didžiai vertindama lietuvių spaudą lietuvių išlaikymui, ir šiais metais paskyrė \$50.“ — Sudburio lietuvių sporto klubas „Geležinis Vilkas“ paaukojo „T2“ \$10. — Dail. H. Zmuidzinienė paaukojo irgi \$10. Iš KLB Winipego apylinkės valdybos gauta \$10. Visiems lietuviškosios spaudos rėmėjams nuširdžiai dėkojame. Jų parama lengvina savojo žodžio kelią.

MONTREAL

Montrealio liuanistinės mokyklos tėvų komitetas
gegužės 7, sekmadienį, 5 v. p. p.,
AUSROS VARTŲ PARAPIJOS SALEJE RENGIA

Motinos Dienos MINĖJIMA

PROGRAMOJE: Mišios Aušros Vartų bažnyčioje, seselės Paulės paskaita, meninė dalis, kurią atliks mokyklos mokiniai. Visi kviečiami dalyvauti

Sv. Kazimiero par. žinios

— Metinė vakarienė bus lapkričio 11 d. su tradicine turtinga loterija. — Pakartotiniai St. Cabrini ligoninėje paguldys mūsų ilgametę parapijos parengimų šeiminkė D. Girdauskienė. Balandžio 21 d. jai padaryta operacija. Ji nuo 1912 m. dalyvauja mūsų par. gyvenime. Jos su I. Paznokaitiene nuolat dirbdavo mūsų parengimuose kaip šeiminkės po 23 dienas iš eilės be atlyginimo. Be to, jos daug talkindavo bažnyčios švaros palaikyme. Mūsų parapijos pastatai joms yra antrieji namai, kuriais taip nuširdžiai rūpinosi. Taip pat uoliai talkino Antanas Girdauskas, ligonės vyras. Visi parapijiečiai meldžia D. Girdauskienę sveikatos.

Aušros Vartų par. žinios

— Šį sekmadienį, balandžio 30, parapijos šventė, nes gražus vaikučių būrelis pirmą kartą priims šv. Komuniją. Iškilmės bus 11 v. Mišiose. — Gegužės 6 d. Toronte įvyks Kanados lietuvių katalikų atstovų suvažiavimas. Organizacijos, kurios siunčia savo atstovus į suvažiavimą, tepainformuoja parapijos kleboną. — Gegužės pamaldas turėsime trečiadieniais ir penktadieniais 7.30 v.v., sekmadienį — po 11 v. Mišių. — Metinis mūsų parapijos choro pasirodymas nukeliamas į rudienį.

— Pakrikštyta Natalija, Jono ir Julijos Gaurytės Manstavičių, dukrelė. — Sveikiname Bronių Bagdžiūną ir Nijolę Sofiją Vadišitę, sukūrusius naują šeimos židinį.

— L. Satkauskienė paaukojo \$15 parapijai. Užpraėjusį sekmadienį surinkta \$265.17.

Čikagos tautinių sokių grupė „Grandis“, vadovaujama Irenos Smieiausienės, balandžio 29 d. atliks programą metinėme Montrealio jaunimo ansamblio „Gintaro“ koncerte. Gintariečiai koncertui ruošia visiškai naują programą, kurios metu publika pirmą kartą pamatys naują liaudies instrumentą — skrabalų. Koncertas įvyks Jeanne Mance salėje, 4240 Bordeaux Street. Tos pačios dienos vakare Aušros Vartų parapijos salėje busimame „Gintaro“ balijuje įvyks „Gintaro“ loterijos traukimas. za

Lituanistinė mokykla savo mokslo metu baigs gegužės 6, šeštadienį, 7 v.v., specialiu pobūviu N. Pr. Marrijos seserų namų salėje. Ten bus įteikti baigimo pažymėjimai ir dovanos. Prieš tai, balandžio 29 d., bus rašomieji egzaminai, o gegužės 6 — atsakomieji. Užbaigos pobūvyje visi kviečiami dalyvauti.

Min. pirm. P. E. Trudeau ir užs. reik. min. M. Sharp parasi laiškus, kuriais KLB Montrealio apyl. valdybai dėkoja už jiems pasiūstas Montrealio lietuvių rezoliucijas. Laiškuose rašoma, kad Lietuvos nepriklausomybės minėjime priimtiosios rezoliucijos yra perduotos atitinkamiems pareigūnams. Rezoliucija taip pat buvo pasiūta Jungtinių Tautų gen. sekr. K. Waldheim.

Tradicinę Joninių iškylą Montrealio lietuvių Akademinis Sambūris žada surengti dailininku A. ir A. Tamoliūčių ūkyje prie Kingstono, Ont. Sambūriečiai tikisi, kad iškyloje gausiai dalyvaus kolegos iš Toronte ir Otavos.

Vasario 16 minėjimo metu arti 200 montrealiečių lietuviškim reikalams suaukojo \$1111.30. Tautos Fondui aukotojai paskyrė \$596, o Liet. Bendruomenė — \$515.30. Atsakai už \$424.60 rengimo išlaidų, grynų pajamų Tautos Fondui liko \$383.70, o Montrealio apylinkės v-bai — \$303.

Montrealio tarptautinis teatras „La Poudriere“ 1972 metų veiklos sezoną jau pradėjo su komedija vokiečių kalba „Das Geld liegt auf der Bank“. Teatras yra įsikūręs Sv. Elenos saloje, perstatytame ir vaidinimams pritaikytame buvusiam istoriniam parako sandėlyje, kurio vardu pavadintas ir pats teatras („la poudriere“ — liet. parakinė). Teatras rengia vaidinimus prancūzų, anglų, vokiečių, graikų, ispanų ir kt. kalbomis.

Salpos įgaliotinė prie KLB Montrealio apylinkės valdybos M. Kasperavičienė, palyginti, neseniai perėmusi pareigas, suvalkų trikampio lietuviams jau išsiuntė 14 siuntinių su drabužiais, o artimoje ateityje numato išsiųsti dar 15 siuntinių. Montrealio L. K. Mindaugo šaulių kuopa šalpos reikalams paskyrė \$20, Montrealio lietuvių Kredito Unija „Litas“ — \$213, o iš pavienių asmenų M. Kasperavičienė šalpai surinko \$85. za.

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA TEL. 727-3120

6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781

Albertas NORKELIUNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

“LITAS”

ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET
MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

MOKA UZ:

Einamasis s-tas 5.0%
Taupomasis s-tas 6.0%
Term. ind. 1 metams 6.25%
Term. ind. 2 metams 6.5%
Term. ind. 3 metams 6.75%
Duoda nemokama gyvybės apdraudimą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.

DUODA PASKOLAS:

Asmenines 8.5%
Nekiln. turto 8.5%
Čekių kredito 9.0%
Investacines nuo 9% iki 12%
Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskyrant šeštadienius; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 valandos. 3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545: dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 v. ir vakarais — pirm., trečiad. ir penktad. nuo 7 iki 9 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio mėnesio 15 dienos iki rugsėjo mėnesio 15 dienos ir per visus ilguosius savaitgalius.